Ніва

Тыднёвік Беларускага грамадска-культурнага таварыства

№ 42 (1025) ГОД XX 19 КАСТРЫЧНІКА 1975 г. ЦАНА 60 гр.

Новыя вершы

Ёсць у свеце планета Зямля.
Ёсць на Зямлі той краіна адна,
А ў той краіне — прыстанішча, дзе
Сэрца званчэйшыя песні вядзе.
Хоць, як і ўсюды, такія ж і там
Верасавішчы, пагоркі, лясы,
Маланкамі скрэмзаныя валуны,
Дажджамі аплаканыя курганы.
Хоць, як і ўсюды, такія ж... ды ўсё ж
Тут нешта і надзвычайнае ёсць.
І не разгаданае нікім
У гэтым прыстанішчы родным маім.
Нешта... аб чым толькі знае зямля
І ў калыханцы сваёй нам пяе,
Калі прыпадаем грудзьмі да яе.

Максім Танк

ГП БГКТ супольна з ваяводскай і гарадской бібліятэкамі ў Беластоку аб'яўляюць чытальніцкі конкурс **„Вялікая Айчынная вайна ў творах беларускіх пісьменнікаў“**. Яго мэта — пашырыць чытанне беларускай літаратуры, прысвечанай гераічнай барацьбе Савецкай Арміі і партызанаў у час мінулай вайны.

У конкурсе могуць прымаць удзел усе, пачынаючы з 14-гадовага ўзросту, ён пачаўся 15 кастрычніка г.г. і будзе працягвацца да 9 мая 1976 г. Аб сваім удзеле ў конкурсе неабходна паведаміць кіраўніку гміннай бібліятэкі да I сакавіка 1976 г.

Конкурс будзе адбывацца на дзвюх ступенях. **Элімінацыі ў гмінах** арганізуюць гмінныя бібліятэкі супольна з мясцовымі гурткамі БГКТ **да 22 красавіка 1976 г.** Пажадана, каб гэта ўзбагаціла святкаванне 31-ай гадавіны падпісання Пагаднення аб дружбе і супрацоўніцтве паміж Польшчай і

СССР. Прыступаючы да іх, **кожны ўдзельнік павінен прачытаць 4-5 твораў беларускіх пісьменнікаў** на вышэй спамянутую тэму і па іх падрыхтаваць **адказы** на такія пункты: **1) аўтар і загаловак твора, 2) месца дзеяння, 3) галоўныя героі, 4) самае цікавае месца ў творы.** Пасля таго, як удзельнік прадставіць спісак прачытаных твораў, камісія папросіць яго коратка **пераказаць змест аднаго з іх.** На гмінных элімінацыях будзе вызначаны **адзін** удзельнік на ваяводскую ступень.

Ваяводскія элімінацыі адбудуцца да 10 мая 1976 г. і супадуць з Днём Перамогі. Іх удзельнікі абавязаны прад'явіць **пасведчанне з гміннай бібліятэкі аб прачытанні 6-8 твораў**, а таксама быць падрыхтаваным да выказвання на тэму: **„Якога з герояў прачытаных мною твораў можна браць за прыклад і чаму?“** і адказаць **на вылесаваныя** самім **3 пытанні па асновах ведаў аб беларускай літаратуры.**

Усе выказванні на гмінных і ваяводскіх элімінацыях удзельнік можа падрыхтаваць вусна або пісьмова, а потым расказаць ці прачытаць перад конкурснай камісіяй на беларускай або польскай мовах.

Пераможцаў у конкурсе чакаюць каштоўныя ўзнагароды!

Кіраўнікі бібліятэк, якія найлепш будуць папулярызаваць беларускую літаратуру і выкажуцца вялікай колькасцю чытачоў і прачытаных твораў, таксама атрымаюць каштоўныя ўзнагароды.

Арганізатары конкурсу звяртаюцца да кіраўнікоў гмінных бібліятэк і актыву БГКТ з заклікам як мага шырэй папулярызаваць творы беларускіх пісьменнікаў, арганізоўваць выстаўкі кніг беларускіх аўтараў і праводзіць іншыя мерапрыемствы, каб зацікавіць конкурсам шырокі круг чытачоў.

Дакладныя звесткі аб конкурсе вы атрымаеце ў кіраўніка вашай гміннай бібліятэкі. У наступным нумары „Нівы“ будзе змешчан прыкладны спісак твораў беларускіх пісьменнікаў на конкурсную тэму.

Запрашаем усіх да ўдзелу ў конкурсе!

Сцэна з „Машэкі“ Е. Міровіча ў выкананні самадзейнікаў з Дабрывады. У сёлетнім цэнтральным аглядзе драматычных калектываў БГКТ занялі яны першае месца (катэгорыя фальклорных калектываў). Фота Я. Цялушэцкага.

За эфектыўнасць працы

Больш лепш хутчэй!

VII ZJAZD

Адным з галоўных заданняў, якія паставіў перад народам XVIII Пленум ЦК ПАРП, з'яўляецца павышэнне якасці працы ва ўсіх галінах жыцця, у гаспадарчай і грамадскай, партыйнай і дзяржаўнай дзейнасці, у навуцы і асвеце, у культуры і ў працы кожнага калектыву, кожнага чалавека. Адным словам, стаўка на якасць.

У перадз'ездаўскіх тэзісах ЦК ясна пастаўлены мэты і заданні эканамічна-грамадскага развіцця. З іх вынікаюць заданні паасобным арганізацыям і ўстановам, у тым ліку і Беларускаму грамадска-культурнаму таварыству. Як выглядае справа якасці нашай культурна-асветнай прадукцыі, пад якой пераважна разумеем развіццё мастацкай самадзейнасці, як трэба працаваць, якімі метадамі, каб наша БГКТ-оўская арганізацыя мела большыя эфекты ў сваёй дзейнасці? Ці не маглі б усе мы, як штатныя працаўнікі БГКТ, так і грамадскі актыў, зрабіць больш? Якраз гэтымі пытаннямі будзе займацца пленарнае пасяджэнне Галоўнага праўлення БГКТ, якое адбудзецца 26 кастрычніка.

Заданні перад нашым таварыствам адказныя. Неабходна дастасаваць нашую арганізацыйную структуру да новага двухступеннага адміністрацыйнага падзелу. Пленум прыме таксама пастанову адносна справаздачна-выбарнай кампаніі ў гуртках БГКТ. Варта таксама напомніць і аб тым, што не так ужо далёка 20-ая гадавіна БГКТ і VIII з'езд БГКТ. Такім чынам, перад намі шмат арганізацыйнай працы.

Справа ў тым, каб карыстаючыся ўзбуджанай тэзісамі ЦК ПАРП актыўнасцю людзей, у нашай справаздачна-выбарнай кампаніі ўзбудзіць актыўнасць многіх нашых сяброў, узбудзіць актыўнасць нашых гурткоў БГКТ, выбраць найлепшых дзеячоў праўлення і ініцыятыўных людзей старшынямі праўленняў, а праўленні вызначылі свае заданні ў святле тэзісаў ЦК ПАРП.

Справа ў тым, каб кожнае мерапрыемства нашага таварыства, ці будзе гэта сход гуртка, ці нарада, ці выступленне мастацкіх калектываў, зрабіць як мага лепш, каб уплыў на асяроддзе быў мабілізуючым і спрыяў лепшай працы і паводзінам, каб фарміраваў сацыялістычную мараль і паставу, патрыятызм і інтэрнацыяналізм, каб мы шукалі і знаходзілі больш плённыя формы працы з гурткамі БГКТ.

Справа ўрэшце ў тым, каб члены БГКТ былі перадавымі гаспадарамі, перадавымі людзьмі сваіх прадпрыемстваў і установ, каб мы, як звяно ідэалагічнага фронту, дапамагалі здзяйсненню накрэсленых партыяй планаў будовы развітага сацыялістычнага грамадства. Каб мы, як арганізацыя, у перадз'ездаўскі перыяд унеслі свой уклад, паляпшаючы адначасова сваю спецыфічную дзейнасць.

М. Хмялеўскі

Праз тыдзень у „Ніве“

Дзень сённяшні і заўтрашні Кандраткаў ● Крынкі ● Веласіпедам па Фінляндыі ● Гайнаўскі белліцэй ● Вакол беларускага паўстання ● Ветлівую ўсмешку даюць без падпіскі ў Пасынках ● А што ў Ляўкове? ● І зноў пад голым небам у Войнаўцы ● Весткі з Бельска, Гайнаўкі, Дубіч Царк., Чэхаў Арлян., Чаромхі, Вярхлесся, Белавежы ● Калі прысніцца школа ● Песня „Honey, honey”.

Колішні трач Мікіта Чурак цяпер займаецца толькі сваёй гаспадаркай ды даглядае сад.

Краязнаўчы слоўнік

Альшына

Гэтую мясціну варта наведаць не ў маі, калі вольхі з карычневых покавак выпускаюць шаўкавісты ліст ды вечарамі ў кустах спаборнічаюць залівістыя салаўі, бо альховага гаю тут няма, але якраз у месяцы жніўні, як голлі ў садах угінаюцца ад сліў, яблык і груш. Колькі іх тут! Вадзянкі, рэнклоды, вянгеркі, бярозаўкі, спасавыя, аліўкі белыя і ружовыя — усіх не толькі не ў сілах перапрабаваць, але і назваць немагчыма.

Альшына знаходзіцца ўсяго ў вярсце ад сяла Арэшкава, што ў гміне Дубічы Царкоўныя. Яе дванаццаць гаспадарак рассяліся паабапал колішняга гасцінца Гайнаўка-Камянец, а сярод амаль 60 жыхароў маладыя мужчыны пераважна працуюць на чыгунцы, што праходзіць у вярсце ад вёскі, або на розных прадпрыемствах Гайнаўкі. Гаспадаркі ж вядуць у асноўным жанчыны і старэйшыя сяляне, але гаспадараць добра, дбаюць пра высокія ўраджаі і жывёлагадоўлю. Шмат моладзі пасля заканчэння гайнаўскіх сярэдніх школаў падаецца вучыцца далей: **Валянціна** і **Уладзімір Пяткевічы,** закончыўшы вышэйшыя школы, цяпер працуюць у Гдыні і Варшаве, **Сцепанюк Галена** са званнем магістра працуе ў Гданьску, **Яўгіння Баравік** стала настаўніцай, шэраг асоб закончыла тэхнікумы, некалькі яшчэ вучыцца.

Альшына — адна з самых маладых вёсак на Беласточчыне. Яе гісторыя пачынаецца ў 1946 г., калі ў Арэшкаве згарэла 56 гаспадарак. Пасля гэтага была праведзена камасацыя зямлі, і ўлады запрапанавалі пагарэльцам пабудавацца ў невялікіх пасёлках, параскіданых вакол Арэшкава. І вось ва ўрочышчы **Панская Альшына** аблюбавалі сабе сялібы **Баравік, Бугвін, Гурын, Кошаль, Мішчукі, Патэюкі, Пяткевічы, Сцепанюк, Чурак, Шуецкі.** Праўда, цяж-

(Працяг на стар. 4)

ЭФІОПІЯ

Змены ў Эфіопіі пачаліся паўтара года назад, у лютым-сакавіку 1974 года. Звяржэнне імператара Хайле Селасіе I, якое адбылося 12 верасня, азнаменавала ліквідацыю манархічнага, феадальна-бюракратычнага рэжыму.

Улада перайшла да Часовага ваеннага адміністрацыйнага камітэта (ЧВАК), які ўзяў на сябе выпрацоўку праграмы і ажыццяўленне перабудовы краіны. Напрамак пераўтварэнняў быў сфармуляваны ў заяве ЧВАК 20 снежня 1974 года. Абвяшчаліся сацыялістычная арыентацыя краіны, роўнасць усіх эфіопаў, прыярытэт грамадскіх інтарэсаў перад асабістымі („Эфіопія перш за ўсё"). Прадугледжвалася аграрная рэформа. Абʼяўлялася грамадская ўласнасць на натуральныя багацці краіны. У адносінах знешнепалітычнага курсу новы ўрад заяўляў, што будзе прытрымлівацца прынцыпу недалучэння, змагацца супраць імперыялізму і каланіялізму.

Новаму ўраду дасталася цяжкая спадчына. Па ўзроўню нацыянальнага даходу на душу насельніцтва Эфіопія займае адно з апошніх месц у свеце (76 амерыканскіх долараў у 1974 годзе). З 26,5 мільёна насельніцтва 90 працэнтаў звязана з сельскай гаспадаркай. Спрадвеку на жорсткай эксплуатацыі сялян паразітавалі царква, армія, феадальная арыстакратыя, манархаў дом. Каля 58 працэнтаў усіх апрацоўваемых урадлівых зямель належала буйным зямельным уласнікам, 12 працэнтаў — царкве, 10 працэнтаў — імператарскай сямʼі і толькі сем працэнтаў — амаль 22 мільёнам сялян.

Прамысловасць Эфіопіі развіта слаба. Прамысловасць прыватнага сектара амаль поўнасцю кантраляваў замежны капітал.

У студзені 1975 года былі нацыяналізаваны ўсе прыватныя банкі, страхавыя кампаніі і іншыя фінансавыя арганізацыі. Гэта мера сурʼёзна ўмацавала пазіцыі дзяржавы ў галіне кантролю над эканомікай. Была поўнасцю канфіскавана маёмасць контррэвалюцыйных элементаў і асоб, якія засталіся за мяжой або ўцяклі туды. Урад канфіскаваў таксама зямельныя ўгоддзі, маёнткі і іншую рухомую і нерухомую маёмасць імператарскай сямʼі.

Асабліва важныя рашэнні былі прыняты 3 лютага. У падначаленне дзяржавы пераходзяць асноўныя галіны прамысловасці.

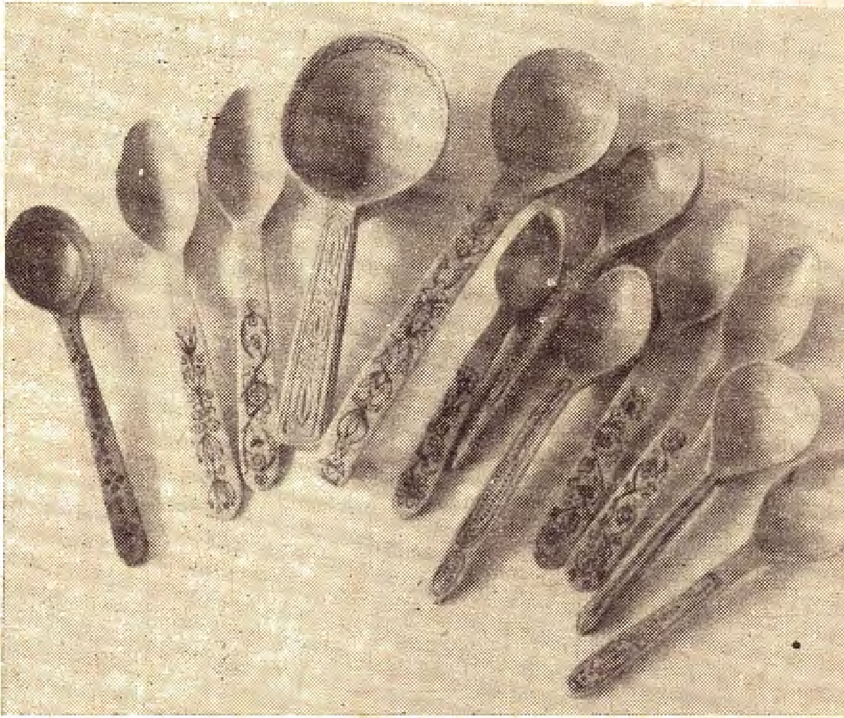
У сакавіку гэтага года апублікаваны дэкрэт аб зямельнай рэформе. Уся зямля Эфіопіі абʼяўлена агульнанароднай уласнасцю і падлягае размеркаванню „сярод тых, хто яе апрацоўвае" — беззямельных і малазямельных сялян і батракоў. Паводле папярэдніх даных міністэрства зямельнай рэформы, зямельныя надзелы атрымаюць звыш 12 мільёнаў сялян. Усяго ж у выніку атрымання надзелаў і ад ліквідацыі феадальных павіннасцей выйграе звыш 20 мільёнаў жыхароў, або каля 75 працэнтаў усяго насельніцтва Эфіопіі.

Аднак ломка векавых асноў праходзіць нялёгка. Новаму эфіопскаму ўраду прыходзіцца пераадольваць сурʼёзныя цяжкасці, звязаныя з недахопам матэрыяльных сродкаў, кваліфікаваных кадраў, недастатковым вопытам. Адчуваецца і супраціўленне рэакцыйных элементаў — феадальнай знаці, вышэйшых ваенных і палітычных чыноў былога рэжыму, прывілеяванай часткі чыноўніцтва, якія імкнуцца сарваць прагрэсіўныя пераўтварэнні. Яны звяртаюцца не толькі да актаў сабатажу, але і да прамога насілля і тэрору.

Абвешчаныя прынцыпы сацыяльнай і эканамічнай перабудовы і ажыццяўленне іх у інтарэсах народа ствараюць спрыяльныя ўмовы для развіцця Эфіопіі па прагрэсіўнаму шляху. Аднак трэба будзе правесці яшчэ сурʼёзную палітычную работу сярод насельніцтва па прыцягненню працоўных да актыўнага ўдзелу ў ажыццяўленні мерапрыемстваў урада. Хутчэйшаму дасягненню гэтай мэты будзе садзейнічаць плануемае стварэнне ў бліжэйшы час агульнанацыянальнай палітычнай партыі, якая б апіралася на рабочых, сялян і прагрэсіўную інтэлігенцыю. Як справядліва падкрэсліваюць у сваіх выступленнях кіраўнікі эфіопскага ваеннага ўрада, поспех дэмакратычных пераўтварэнняў ў краіне залежыць ад актыўнага ўдзелу ў справах дзяржавы шырокіх народных мас.

І. Плышэўскі

Наша галерэя

А. Рабцаў, Усяж. Лыжкі (дрэва, выпальванне).

З сяброўскім візітам

21 верасня г.г., у 8 гадзін раніцы 30-асабовая група працаўнікоў Белавежскага нацыянальнага парка пераходзіць мяжу з БССР. Мы едзем ў госці да працаўнікоў запаведна-паляўнічай гаспадаркі „Белавежская пушча", каб сумесна святкаваць Дзень работніка лесу. Многія з нас першы раз у жыцці ставяць крокі па беларускай зямлі. На мяжы сустракае нас сакратар парткома гаспадаркі П. Міхалевіч. Ён часта прыязджае ў Белавежу, таму мы ўжо здалёк пазнаем яго. Першыя абдымкі і едзем проста ў Каменюкі — месцазнаходжанне дырэкцыі гаспадаркі „Белавежская пушча". Хутка снедаем, і нас вязуць на лясную паляну, дзе адбудзецца галоўная ўрачыстасць — святкаванне Дня работніка лесу ў Белавежскай пушчы. Паспелі. На трыбуне збіраецца прэзідыум. Праз момант з гучнагаварыцеляў плыве мелодыя савецкага гімна. На мачту паднімаюць сцяг. Прыўзняты настрой. Усе стаяць смірна. Потым выступае дырэктар гаспадаркі С. Качаноўскі.

Слухаю і набіраю пашаны да дасягненняў працаўнікоў пушчы. За 8 месяцаў у гаспадарцы нарыхтавалі 53 750 кубічных метраў ліквіднай і 18 085 кубаметраў дзелавой драўніны. Гучаць прозвішчы перадавікоў — бензапільшчыка А. Р. Сіплівага, тралёўшчыка П.П. Раўнейкі, рабочых І. Я. Акудовіча, Н. К. Кузьміча, П. Я. Барысевіча і многіх другіх. Маюць чым пахваліцца і навуковыя працаўнікі. Правялі яны шэраг каштоўных даследаванняў, якія знойдуць практычнае прымяненне. Цяпер будуецца ў Каменюках навуковы лабараторны корпус.

Слова мае дырэктар Белавежскага нацыянальнага парка С. Круkoўскі. Ён перадае ўсім беларускім работнікам лесу гарачыя прывітанні ад беластоцкіх ляснікоў. Уручае таксама С. Качаноўскаму гасцінец ад імя нашай групы — статую зубра, зробленую ў драўніне.

Наступныя прамоўцы, сярод якіх знаходзіцца намеснік міністра сельскай гаспадаркі БССР В. Раманоўскі, асабліва падкрэсліваюць адказнасць працы работнікаў лесу. Потым перадавікам уручаюцца ўзнагароды, дыпломы. Прабую іх палічыць, але праз некалькі мінут адракаюся. Іх тут надта многа.

Канчаецца афіцыйная частка. Сцэнай авалодвае самадзейны ансамбль. Плывуць беларускія і рускія народныя песні. Грукочуць дошкі ад танцаў. Стаім і захапляемся. На жаль, прыбліжаецца гадзіна 13^{00}. Мусім пакідаць святочную паляну. Нас цяпер павязуць у музей прыроды. Ідзем да аўтамашыны, а О. Кальвінская па дарозе гаворыць, што магла б стаяць тут цэлы дзень і цэлую ноч, ды слухаць гэтыя цудоўныя напевы.

Па музеі прыроды нас водзіць Н. Дзячэнка. Ёсць тут на што паглядзець. Шматлікія экземпляры фауны і флоры Белавежскай пушчы паказаны тут усебакова. Каб усё дакладна агледзець — і дня б не хапіла. У музеі за 8 месяцаў г.г. пабывала ўжо каля 140 тыс. чалавек.

З музея накіроўваемся да вальераў, дзе можам убачыць зусім зблізка тарпанаў, аленяў, зубраў, дзікаў, лося, ды нават муфлонаў, якіх калісьці падарыў пасля пабыўкі ў пушчы Вальтэр Ульбрыхт.

У 14^{00} нас прымаюць у рэстаране, што знаходзіцца побач музея, працаўнікі гаспадаркі „Белавежская пушча". Пры багата застаўленых сталах пачынаюць наладжвацца знаёмствы. Віно памагае вызваліцца ад усякага збянтэжання. Ідуць шчырыя размовы аб працы, аб жыцці. Хтосьці прапануе заспяваць беларускую песню. Гэтую думку ахвотна падтрымліваюць усе. Плыве адна песня, другая... Пачынаюцца танцы. І дзе тут думаць аб вяртанні дамоў? Гаспадары званяць па тэлефоне да пагранічнікаў, каб перакладзіць пераход мяжы на гадзіну пазней. Згаджаюцца. Уздыхаем з палёгкай. Ну, але гадзіна канчаецца хутка. Ужо 16^{45}. З жалем развітваемся. Першы раз у жыцці мне не хочацца вяртацца дамоў.

Пётр Байко

Выступаюць самадзейнікі з Брэста. *Фота Ч. Аколава.*

Sobota 18.X. 6.30 Tech. Rol. Mat. 7.00 Mech. rol. 10.00 Dla najmł. (kl. I—III) Czerwone, żółte, zielone. 10.10 Szalona głowa — film sensac. jug. 13.45 Tech. Rol. Hist. 14.30 Hod. zwierz. 15.35 Pr. I prop. 15.50 Pr. dnia. 16.00 Dzien. 16.10 Obiektyw. 16.30 Za kierownicą. 16.50 Sport dla Ciebie. 17.05 Sobota Mł. 18.05 Serenada czyścicieli wód — film NRD. 18.15 Ekran i życie. 18.50 Pr. muz. 19.20 Dobr. 19.30 Monitor. 20.20 Galia — film fab. fr. 22.00 Dzien. 22.20 Sport. 23.45 Opowieści Starszego Pana.

Niedziela 19.X. 6.20 Tech. Rol. 7.20 Kurs Rol. 7.55 Przyp., radz. 8.00 Now. w domu i zagr. 8.25 Alarm przeciwpoż. 8.35 Bieg po zdr. 8.50 Sport. 8.55 Pr. dnia. 9.00 TELERANEK. 10.20 Antena. 10.40 Michał Anioł — film fab. wł. cz. II 11.50 Lekt. Pegaza. 12.10 Spotk z A. Rubinsteinem. 12.55 Dzien. 13.15 Tydzień. 13.45 Piórkiem i węglem. 14.10 Dla dzieci. 14.50 Klub Sześciu Kont. 15.37 Los. Toto-Lot. 15.50 Wielka gra. 16.40 Refleksje ob. 17.00 Sport. 18.10 Co kto lubi. 19.15 Wieczor. 19.30 Dzien. 20.20 Bajka dla dor. 20.30 Szaleństwo Almayera — film fr. 22.00 Niezapom. melodie. 22.30 Sport. 22.50 Sto pytań do W. Fillera.

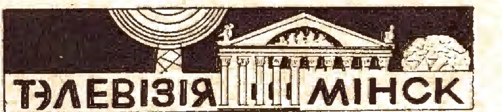
Poniedziałek 20.X. 12.45 Tech. Rol. J. pol. 13.25 Bot. 15.55 NURT. 16.25 Pr. dnia. 16.30 Dzien. 16.40 Obiektyw. 17.00 Dla dzieci. 17.40 Echo stad. 18.00 Dzień po dniu — film ser. radz. 19.00 Mam pomysł. 19.20 Dobr. 19.30 Dzien. 20.20 Teatr TV: W. Styron. Pogrążyć się w mroku. 21.55 Między nami rodzicami. 22.20 Dzien. 22.45 Sport. 22.55 Relacja z Konk. Chopin.

Wtorek 21.X. 6.30 Tech. Rol. J. pol. 7.00 Bot. 8.30 Szaleństwo Almayera — film ser. fr. 10.00 Dla najmł. (kl. I—III) Czerwone, żółte, zielone. 11.05 Dla szkół: (kl. III lic). J. pol. St. Wyspiański. Wesele cz. I. 13.45 Tech. Rol. Mat. 14.30 Mech. rol. 16.25 Pr. dnia. 16.30 Dzien. 16.40 Obiektyw. 17.00 Nie tylko dla pań. 17.25 Na wielkim i małym ekr. 17.50 Studio Mł. 18.40 Jak dożyć do 100 lat. 19.20 Dobr. 19.30 Dzien. 20.20 Przyp., radz. 20.25 Bracia Lautensack — film. ser. NRD odc. 6. 21.35 Interstud. 22.20 Pr. muz. NRD. 22.40 Dzien. 23.00 Sport.

Środa 22.X. 6.30 Tech. Rol. Mat. 7.00 Mech. rol. 9.00 Dla szkół: (kl. VI) Fiz. O sile i jej mierzeniu. 10.00 Bracia Lautensack — film ser. NRD. Odc. ostatni. 12.45 Tech. Rol. Wskaz. met. 13.25 Hod. zwierz. 15.50 NURT. 16.15 Pr. dnia. 16.20 Dzien. 16.30 Obiektyw. 16.50 Dla dzieci. 17.20 Los. Mał. Lot. 17.30 Sport. 19.20 Dobr. 19.30 Dzien. 20.20 Bitwa o szyny — film fab. fr. 21.45 Chwila wspomnień. 22.20 Dzien. 22.40 Sport.

Czwartek 23.X. 6.30 Tech. Rol. Wskaz. met. 7.00 Hod. zwierz. 8.00 Kurs Inf. 10.00 Bitwa o szyny — film fab. fr. 13.45 Tech. Rol. Fiz. 14.30 Upr. rośl. 16.25 Pr. dnia. 16.30 Dzien. 16.40 Obiektyw. 17.00 Dla dzieci. 18.15 Spotk. w drodze. 19.20 Dobr. 19.30 Dzien. 20.20 Przyp., radz. 20.25 Kim jest Wam — film fab. ang. 21.10 Pegaz. 21.55 Dzien. 22.15 Sport. 22.25 Międzynar. Konk. Pian.

Piątek 24.X. 6.30 Tech. Rol. Fiz. 7.00 Upr. rośl. 8.30 Kim jest Wam — film fab. ang. 10.00 Dla szkół: (kl. VI) Geogr. Jak badamy pogodę. 11.05 (kl. VII) Wych. ob. Współpraca i wzajemna pomoc. 12.45 Tech. Rol. Mat. 13.25 Zool. 15.45 Red. Szk. zap. 15.55 NURT. 16.25 Pr. dnia. 16.30 Dzien. 16.40 Obiektyw. 17.00 Dla dzieci. 17.35 Sezam. 18.00 Inf. Wyd. 18.15 Pawiany — film dok. 18.50 Giełda reporterów. 19.20 Dobr. 19.30 Dzien. 20.20 Teatr Małych Form: W. Faulkner. Dym. 20.55 Panorama. 21.35 Żywoty instrumentów. 22.35 Dzien. 23.00 Sport. 23.10 Filmy z Humphreyem Bogartem. Mroczne przejście.

Piątek 17.X. — 7.30 Film fab. 9.20 Koncert. 17.35 Powieść TV. 19.30 Hokej. CKSA—Dynamo (Ryga). 3 tercja. 20.10 Koncert.

Sobota 18.X. — 8.00 Pr. muz. 9.55 Koncert. 11.00 Filmy dok. 16.15 P. nożna. Szachtior—Spartak. 17.45 Film fab. 19.30 Koncert. 21.00 Sport.

Niedziela 19.X. — 9.00 Spektakl teatru lalek. 11.30 Film fab. 13.25 Pr. muz. 14.15 Panorama. 14.45 Balet. 15.25 Filmy anim. 16.15 Film dok. 17.45 Koncert. 18.00 Klub film. 19.30 Orkiestra symf. 20.45 Sport.

Białowieża Konformista — wł. 21—22. W poszukiwaniu miłości — ang. 23—24. Dom wampirów — ang. 25—26.

Czeremcha Łobuz — fr. 21—22. Bilans kwartalny — pol. 25—26.

Czyże Dzielny szeryf Lucky Luke — fr. Najemnik — ang. 22—26.

Dubicze Cerkiewne Dowódca armii — radz. Gwiazdy są oczami wojownika — jug. 22—26.

Gródek Konformista — wł. 25—26.

Kleszczele Pamiętnik szalonej gospodyni — USA 21—22. Walter broni Sarajewa — jug. 23—24. Peppino podbija Amerykę — wł. 25—26.

Michałowo Niewygodny kochanek — wł. 21—22. Pierwsza spokojna noc — wł. 23—24. Szary okrutnik — radz. 25—26.

Milejczyce Rewizja osobista — pol. 21—22. Niezawodni przyjaciele — rum. 23—24. Strach — pol. 25—26.

Narew Janosik — pol. 22—26.

Narewka Krakša — wł. Kajtek i siedmiogłowy smok — węg. 22—26.

Nurzec Peppino podbija Amerykę — wł. 21—22. Śledztwo skończone proszę zapomnieć — pol. 23—24. Przygoda z piosenką — pol. 25—26.

Orla Przygody psa Cywila — pol. Przez pustynię — mek. 22—26.

Rajsk Faraon — pol. 22—26.

Suchowola Kobiety, które kochałem — rum. Zabójstwo inżyniera Czarta — czes. 22—26.

B.Z.Graf. Zam. 2465 P-1.

Весткі з Беластока

З НАЧЛЕГАМІ ЛЯГЧЭЙ

Не так яшчэ даўно прыехаўшаму ў Беласток цяжка было знайсці начлег. Адзіная гасцініца „Крышталь" амаль заўсёды была перапоўненая. І калі ў прыезжага чалавека не было сваякоў або знаёмых, начаваць прыходзілася на чыгуначным вакзале.

У апошнія гады была пабудавана гасцініца „Туркус", а ў мадэрнізаваным памяшканні былой друкарні знаходзіцца цяпер гасцініца „Крышталь Новы". Цяпер у Беластоку ёсць амаль 500 месц у гасцініцах. Патрэбы, аднак, яшчэ большыя.

Становішча радыкальна зменіцца, калі ў Беластоку на скрыжаванні вуліц Мархлеўскага і Варшаўскай пабудуюць новую сучасную васьміпавярховую гасцініцу „Орбіс". Прадбачана ў ёй 314 месц, размешчаных у 200 пакоях. Пакоі пераважна аднаасабовыя і двухасабовыя з высокім стандартам абсталявання.

Гасцініца будзе складацца з дзвюх частак — начлежнай і гастранамічнай. У склад гастранамічнай часткі ўвойдуць: рэстаран на 156 месц, дзве банкетныя залы, кавярня, а таксама зала кактэйляў.

Беласток, вуліца Ліповая. Фота Я. Цялушэцкага.

ВАРТА ВЕДАЦЬ, ШТО...

...праплываючая праз Беласток рэчачка „Белая" мае 24 км даўжыні, а разам са сваімі дапльівамі 47 км.

...сярэдняя гадавая колькасць сонечных гадзін на працягу аднаго дня складае ў Беластоку 4,6.

...найбольш бясхмарным месяцам з'яўляецца чэрвень.

...на адзін квадратны кіламетр у Беластоку ў мінулым годзе ў сярэднім апала 150 тон пылу (дапушчальная норма 250 тон).

У нашых меліяратараў

Значныя абшары нашых палёў і лугоў або перанасычаны вільгацю, або адчуваюць яе недахоп, да таго ж, вядома, дождж ідзе не тады, калі просяць, але тады, калі косяць. І каб сельская гаспадарка магла з кожным годам павялічваць ураджаі і жывёлагадоўлю, неабходна разумна і ўмела ўздзейнічаць на водны рэжым у прыродзе.

Беластоцкае Ваяводскае праўленне воднай гаспадаркі і меліярацыі з'яўляецца сапраўдным валадаром нашых водных рэсурсаў. Як паведаміў дырэктар праўлення мгр інж. **Уладзімір Каладзеюк**, у апошні час штогод нашаму ваяводству прыбывае 4 тысячы гектараў меліяраваных палёў і лугоў і столькі ж будзе іх прыбываць кожны год у наступнай пяцігодцы. Як правіла, гэта самыя ўраджайныя землі, і іх вага ў павелічэнні сельскагаспадарчай вытворчасці вялікая.

Беластоцкія меліяратары, адначасова з пабудовай вялікага Семяноўскага вадасховішча (аб ім мы пісалі ў „Ніве" ад 8 снежня 1974 г.), рыхтуюцца да комплекснага загаспадарання верхняга цячэння ракі Супраслі. На вялікім абшары балот паміж вёскамі **Пянькі, Кабылянка, Курылы, Азяблы, Гарбачы, Калітнік, Падазераны, Вейкі, Меляшкі** будзе меліяравана каля 3 тысяч гектараў зялёных угоддзяў і столькі ж ворыўнай зямлі. На іх паўстане вялікі сельскагаспадарчы камбінат, які будзе гадаваць сама меней 10 тысяч штук буйнай рагатай жывёлы. Плануецца, што гэтае прадпрыемства будзе абсталявана па апошняму слову сельскагаспадарчай навукі і тэхнікі і сваім вытворчым узроўнем пераўзыйдзе камбінат у Візне. Такім чынам, сённяшнім топелям, якія тутэйшыя сяляне завуць „жараламі", прыходзіць канец.

Аднак не толькі пра асушэнне дбаюць нашыя меліяратары. Часта трэба вярнуць ваду ў тыя ваколіцы, дзе чалавек яе неразважліва пазбыўся і па гэтай прычыне адчуваецца шкодны для сельскай гаспадаркі недахоп вільгаці. І так, меліярацыйныя работы, што праводзіліся саматужным спосабам ад пачатку бягучага стагоддзя у **даліне ракі Нурца**, давялі да заглыблення гэтай рэчкі ў грунт і засушлівасці ва ўсёй яе даліне. Вучоныя варшаўскай Сельскагаспадарчай акадэміі ўжо прыступілі да вывучэння воднага рэжыму Нурца і апрацоўкі плана арашэння навакольных зямель. Прадбачваецца пабудова цэлай сістэмы дамбаў, парогаў, заставак і іншых абсталяванняў дзеля павышэння ўзроўню вады ў рацэ і ў грунце вакол яе.

Вада ў сельскай гаспадарцы патрэбна не толькі ў глебе, але і ў сялянскіх дамах і хлявах. Асабліва сучасная гадоўля патрабуе яе многа. І дзеля гэтага разгортваецца ў нашым ваяводстве пабудова сельскіх водаправодаў. Ужо ў бягучым годзе коштам 8 мільёнаў злотых будзе закончана пракладка водаправода ў **Боцьках.** Пачынаюцца такія ж работы ў дзвюх суседніх вёсках **Сухавольцы** і **Сакі.** Водаправод у іх будзе каштаваць звыш 5 мільёнаў злотых і ўступіць у дзеянне ў 1977 годзе. Разгортваецца пабудова водаправода коштам звыш 5 мільёнаў злотых **у Міхалове,** плануюцца такія ж работы і такім жа коштам у Яжэве, а ў вёсцы **Харчакі Верхнія** на Сакольшчыне вядуцца даследаванні і рыхтуецца дакументацыя для будучага водаправода. Такія ж работы праводзяцца і ў іншых мясцовасцях.

Словам, беластоцкія меліяратары не спяць.

І. Снарскі

Адгалоскі

ЛЮБА СЭРЦУ...

У *„Ніве"* ад 21 верасня г.г. пісалі мы пра кніжку Яна Адамскага *„Наведанне"*, змяшчаючы адначасова беларускі пераклад аднаго з яго прыгожых апавяданняў аб Беларусі.

Адамскі, узрушаны нашай увагай да ягонай творчасці, у дзень атрымання нумара *„Нівы"* з рэцэнзіяй *„Паклон Адамскага Палессю"* пераклаў на польскую мову адзін з цудоўнейшых вершаў Еўдакіі Лось, які сугучны з яго сумам па краіне сваёй маладосці, Беларусі. Ён збіраецца наведаць каханую ім беларускую зямлю.

А вось пераклад Яна Адамскага:

BIAŁORUŚ

O Białorusi — moja dolo
Tyś moje łzy i radość cała.
Wy pieśni prześpiewane — pola
I smukłych brzóz gromada biała.
W oddale Ciebie niosę z dali
I w jakie los mnie rzuci strony
Chcę, żeby wszyscy w święcie znali,
Wiosenny gwar Twych iw zielonych.
Ludowi Ciebie niosę wszędzie —
W mych oczach, które Tyś mi dała,
W słowach i w myśli, która będzie
Mnie po czas śmierci wzbogacała.
Twa ziemia wciąż mi daje siły
A przecież Tobą się nie chwalę,
Jak pocałunkiem zawsze miłym,
Jak łzą serdeczną, gorzkim żalem.

Ян Адамскі, па прафесіі акцёр вядомага тэатра імя Юльюша Славацкага ў Кракаве, паказаў сябе таксама добрым мастаком слова.

Сакрат Яновіч

ЯК НА КАРЦІНЦЫ

Узяў я кошык і паехаў у грыбы. Пэкаэсам. Было хараша.

Пад вечар, думаю, зайду я ў вёску, пабачу, як людзі жывуць... У Дубічах Царкоўных. Тут у мяне ёсць добры, стары знаёмец Мікалай Панфілюк, таксама карэспандэнт нашай „Нівы". На жаль, я не застаў яго дома. Ён якраз развозіў па вёсках „Ніву" і пісьмы. Пісьманосец.

Калісьці, памятаю, Дубічы Царкоўныя былі шэранькай ды хіленькай вёскай ля бяскрайняй Белавежскай пушчы... Зараз яны прыгожыя, як на карцінцы! Добраўпарадкаваныя і чыстыя. Ёсць свая крама і спажывецкі кіёск, склады, пошта, ашчадная каса, модны будынак лячэбніцы, пастарунак міліцыі, гмінная ўправа, клуб культуры. Добрым начальнікам Дубіцкай гміны з'яўляецца ўсімі шанаваны Мікалай Чыквін.

Калі гэта падумаў хто з дубічанцаў, што будуць прыгожай вёскай ды яшчэ і цэнтрам немалой гміны!

Эдмунд Вайсковіч

ДЛЯ АГУЛЬНАГА ДАБРА

У дні нашай „залатой" восені жыхары **Крынак** з асаблівай прыемнасцю ўспамінаюць мінулае сонечнае, але і працавітае лета. Бадай не знойдзецца ў мястэчку ніводзін малады чалавек, які ва ўсмажлівы летні надвячорак з асалодай не акунуўся ў празрыстую ваду новага купальнага басейна. Прыемнасць павялічваецца і тым, што пабудавалі крынчане гэты басейн сваімі рукамі пры фінансавай дапамозе гміннага ўпраўлення. Агульны кошт будовы ацэньваецца амаль на **тры мільёны** злотых. Уклад гэта немалы, калі ўлічыць, што ў Крынках усяго 1840 жыхароў. Найбольш стараўся старшыня грамадскага камітэта пабудовы **Яўген Піцэвіч,** які, пачынаючы ад 1972 г., заклікаў дарослых і моладзь прыняць удзел у пабудове басейна і розных абсталяванняў пры ім. Засталося яшчэ толькі закончыць пабудову раздзявальні — і аб'ект будзе цалкам гатовы. Такога пачыну крынчанам могуць пазайздросціць іншыя, значна большыя нават мястэчкі Беласточчыны.

іс — фота аўтара

МАЛАДОСЦІ НЕ МЕРАЦЬ ГАДАМІ

— Ірэна Ляўковіч, — гаварыў сакратар гміннага камітэта партыі ў Чорнай Беластоцкай Мечыслаў Сакалоўскі, — з'яўляецца солтысам у сваёй вёсцы, дзейнічае ў гуртках вясковых гаспадынь, выбралі яе раднай гміннай рады.

У міжнародны год жанчын абавязаны мы прысвяціць асаблівую ўвагу гэтай лепшай палавіне людскога роду. Дык адпраўляюся ў вёску Агулы, каб паглядзець, як і дзе жыве Ірэна Ляўковіч.

Калёнія Ляўковічаў першая ад дарогі за ўзгоркам. Калі набліжаліся мы да яе, нейкая „сірэнка", астаўляючы за сабой шэры хвост пылу, павярнула на панадворак. Гэта тутэйшы гаспадар Станіслаў Ляўковіч вярнуўся з Чорнай Беластоцкай.

— Жонкі, на жаль, няма дома, — развёў ён рукамі. — Толькі што адвёз яе да цырульніка.

?..

— А вы не здзіўляйцеся, — працягваў ён. — Праўда, мы ўжо даўно дачакаліся ўнукаў, але мая жонка ўсё яшчэ стараецца трымаць фасон. Ды і мне прыемна паглядзець на яе, калі яна чыстая і старанна апранутая.

— А ці вялікая ў вас гаспадарка?

— Яна не вялікая і не малая, 10 га назбіраецца. Толькі тут зямля не найлепшай якасці. Узгоркі пераплятаюцца з далінамі, гліна і балота з пяском. Не разжывешся тут на апрацоўцы зямлі. Таму рашылі мы заняцца гадоўляй авечак. Ужо пяты год вядзем гэтую справу. Цяпер у мяне іх не так ужо многа, штук 30. Аднак я спецыялізуюся ў гадоўлі ягнят і пародзістых матак, а за такую авечку даюць не менш як 6 тыс. зл.

— Значыць, аплоціцца?

Гаспадар неяк таямніча ўсміхнуўся і паказаў на абсталяванне свайго памяшкання.

— Самі мяркуйце.

Доказаў яго дабрабыту не прыходзілася доўга шукаць. Новая, дарагая мэбля, цэнтральнае абаграванне, каналізацыя, водаправод.

— І гэта ўсё з гаспадаркі — дапытваўся я.

— А з чаго ж, — адказаў гаспадар і тут ён крыху разышоўся з праўдай, бо ў Ляўковічаў ёсць яшчэ і іншая крыніца даходу. Даведаўся я пра гэта крыху пазней — у Чорнай Беластоцкай, дзе ўдалося ўсё-такі адшукаць мне яго жонку Ірэну.

— Мы яшчэ прадукуем цэглу, сказала яна. — Такую спецыяльную, чырвоную, з якой даўней рабілі касцёлы і замкі. І чарапіцу — таксама чырвоную — мы робім. Ужо мужаў дзед гэтым займаўся, і яго бацька, і мы цяпер таксама. Нават механізацыю ўвялі. Цяпер аднак адмірае гэты промысел. Толькі мой муж яшчэ гэтым займаецца. І то ўжо, бадай, не доўга, бо няма з кім. Дзеці павучыліся і пайшлі ў горад. Адна дачка, што ў Варшаве, нават у гэтым годзе атрымала званне доктара сельскагаспадарчых навук.

— Як гэта сталася, што вас выбралі солтысам?

— Я сама на гэтую пасаду не прасілася. Прапанавалі мужу. Ён аднак адмовіўся. Тады мае аднавяскоўцы рашуча заявілі: калі не хоча Ляўковіч, хай будзе ў нас солтысам яго жонка. Гэта кабета бойкая, нават чорту рогі прытрэ. І так ужо асталося. Другі раз мяне выбіраюць.

Ірэна Ляўковіч спяшалася ў гміну. З начальнікам Янам Шчапанскім мела абмеркаваць нейкія важныя справы сваёй вёскі. Модна апранутая, з прыгожай прычоскай, выглядала год на 10 маладзей. Сапраўды, маладосці не мераць гадамі.

В. Рудчык

(Працяг са стар. 1)

Альшына

ка было пачынаць на новым месцы, але людзі не шкадавалі сваіх сіл, і праз некалькі год на пустым полі вакол ладных будынкаў закучараваліся маладыя сады ды распрасціраліся агароды. На палетках і лугах: **Азярцо, Гайстры Багон** („гайсцёр" — чорны бусел), **Гуркі, Зачабоцце, Козліска, Кляўцы, Круглае, Лозіца, Тыпаўка, Шаўлін, Шырокае** панову зарунела збожжа і травы.

Але ўспаміны засталіся колішнія, арэшкаўскія. І ва ўсіх іх асноўным матывам з'яўляецца Белавежская пушча, што віднеецца з кожнага альшынаўскага панадворка. І не дзіва: спакон веку Белавежская пушча была самай надзейнай падпорай тутэйшай беднаты. Сена ж касілі ў пушчанскіх урочышчах **Беразоўскае, Бубровіна** (калісьці там былі бабровыя жарэм'і), **Карзунікава, Арабкава, Кашалёва,** у чарніцы і за белымі грыбамі хадзілі і ходзяць у **Істоцкае.** Быдла пасвілі таксама ў пушчы. Слёзы гэта былі, а не паша, бо калі вясною рунела елка і сасна, дабытак западаў на асаблівую хваробу „руно", ад якой не было ратунку. А падзеі ў пушчы прыносілі новыя назвы яе ўрочышчам. Калі яшчэ пры цары значны яе абшар знішчылі караеды, якіх звалі тады „манашкамі", гэтае месца і заімела назву **Манашкі.** Там, дзе ў міжваенны перыяд знаходзіліся баракі і зямлянкі лясных рабочых, і па сённяшні дзень завецца **Гданьск** і **Бельведэр.** Арэшкаўцы цэлымі сем'ямі працавалі ў пушчы: пры пасадцы, зборы насення дрэў, высрубе, вывазцы. І драўніна была для іх самым удзячным матэрыялам на ўсе гаспадарчыя прылады і хатні посуд.

Некаторыя ўсё жыццё займаліся трачкаваннем (распілоўваннем бярвенняў на дылі і дошкі). Як прыгадвае Мікіта Чурак, 1908 г. нараджэння, ён пачаў займацца трачкай у семнаццацігадовым узросце. Навучыўся гэтаму рамяству ў свайго суседа А. Мішчука. Спачатку быў „сподні" трачом, а калі набраў спрыту, стаў „верхнім" трачом. Бярвенні падымалі на „столкі" спачатку спецыяльным прыспасабленнем з зубцамі — „трэпамі", а потым лябёдкай. Для трача самай важнай справай было адпаведна падрыхтаваць пілу, „развесці" яе зубы і навастрыць. Трачкаваў М. Чурак у Арэшкаве, Дубінах, Тафілаўцах, Тапчыкалах і ў іншых ваколіцах. За 24 гады ён зрэзаў дзве пілы, а з матэрыялаў, што выйшлі з-пад іх, паўстала не адна сотня хатаў, хлявоў і клуняў. Добра спазнаў нястачы людзей з усяго наваколля, уступіў у Грамаду, быў яе актыўным дзеячом, удзельнічаў

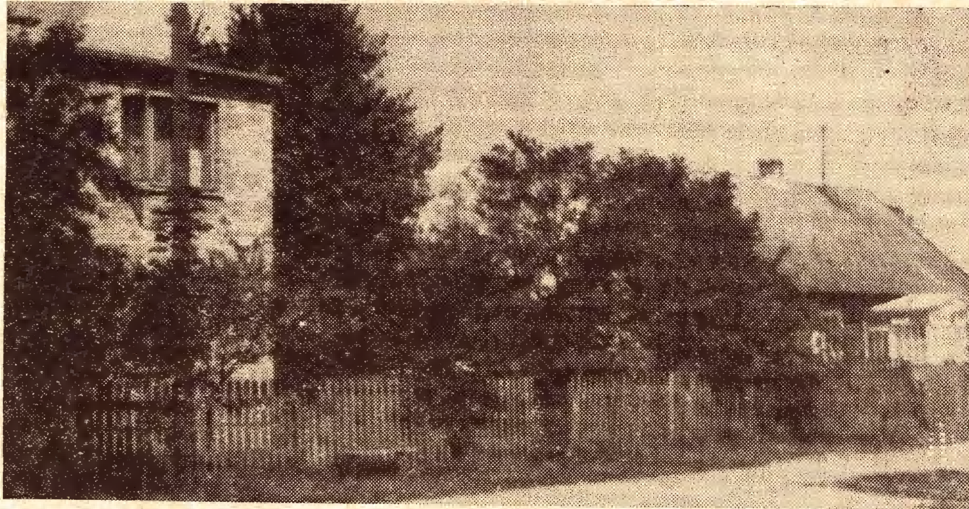
Самай слаўнай ткачыхай у Альшыне з'яўляецца Анна Бугвін.

у славутым з'ездзе ў Старым Беразове, які разграміла санацыйная паліцыя.

Здаўна жанчыны тут займаліся ткацтвам. Іх нястомныя працавітыя рукі апраналі з ног да галавы ўсю сям'ю, а калі не было за што залажыць рукі, не адзін звалак кужалю трэба было вывезці на торг, каб купіць парася, цяля, а то і проста — некалькі фунтаў солі. Сёння альшынскія жанчыны ўжо не ткуць кужалю ды парцяніны, з іх кросен сыходзяць адно ўзорыстыя дываны.

А пушча? Што ж, засталася такою ж, як і была калісьці. Штовечар гурты дзікаў, аленяў, а то і зуброў вывальваюцца з яе гушчэчы на альшынаўскія палеткі, марнатравяць збожжа, рыюць бульбу, ядуць буракі. Сяляне ратуюцца ад гэтага нашэсця, як могуць: ставяць розныя страшыдлы, вешаюць на тычках запаленыя ліхтары, прывязваюць сабак. Але ўсё дарма! Пушчанскія звяры настолькі абнаглелі, што і ўвагі не звяртаюць на ўсё гэта: алені чухаюцца аб страшыдлы, дзікі рыламі вывальваюць ліхтары, а бедныя сабакі ўсю ноч енчаць, аж млосна слухаць. А людзі думаюць: калі, нарэшце, пушча будзе абгароджана?

Мікалай Гайдук
Фота аўтара

Альшына патанае ў кучаравай садавіне.

З маей званіцы

На адной назе стоячы

Нельга сказаць, любенькія. Весела ў нашых аўтобусах і на нашых шосах ды дарогах.

Едзеш сабе, на той прыклад, раніцаю на працу. Аўтобус біткам набіты, шпількі, здаецца, не ўстрыгнуў бы, а новыя пасажыры ўсё ж нейк ухітраюцца ўлезці. Бяды няма. Каламыга нашая, хоць і трашчыць-пішчыць, а сяк-так едзе.

Стаім сабе спакойна на адной назе, ды і то на чужой прытым, і прыпынкі лічым. Адарваўся гузік ад пінжака — значыцца, адзін праехалі. Правым бокам аб сценку трэснуўся — ведаеш, што паварот мінулі і два прыпынкі ўжо за табою.

Раптам скрыгат тармазоў — і цябе кідае ўперад проста ў абдымкі поўнагрудай бландзіначкі.

— Даруйце, грамадзяначка, — шэпчаш ёй у вушка. — Па поваду вялікага сціску я вас, як бачыце, нават прытуліць па-людску не маю магчымасці. Вось калі б гэтак сустрэцца з вамі сёння вечаркам у кафэ „Фіялка", скажам, напэўна зусім іншая была б справа. Ці, напрыклад, гадзіна восьмая б вам, любенькая, адпавядала?

— Грубіян! Што вы сабе думаеце? — абураецца мілае стварэнне. — Я калі куды і заходжу, дык толькі ў рэстаран „Рамантыка", ды і то не раней паловы

А ў 1976 годзе

Нарэшце Бельск будзе мець новае прыгожае кафэ. Не, гэта не значыць, што не было. Было, ды нават з прыгожай назвай „Эва". Але што з тае назвы, калі ў сярэдзіне ўжо не так цудоўна. Праўда, памяшчае яно 50 чалавек, але ўсё-такі месца, відаць, малавата, калі тут часта ў туманах папяросавага дыму тузаюцца за крэсла. І не зайздрошчу я тады тым людзям, што жывуць наверсе. Там жа кватэры...

Кафэ, пабудову якога распачалі ў гэтым годзе, а маюць закончыць, згодна з планам, у палове наступнага, памесціць аж 114 чалавек (разам з тэрасай). Апрача таго, будзе адзінаццаць дадатковых месц пры буфеце.

Падвойны ўваход, поўнае абсталяванне, аркестр, які будзе мець свой уласны пакойчык, — ну, проста роскаш. Гуляй ды весяліся! Ёсць ужо і назва — „Юбілятка". Назвалі так таму, што ВСС, якому кафэ будзе падначалена, святкуе ў гэтым годзе сямідзесятую гадавіну сваёй дзейнасці.

А што ў сярэдзіне? Даволі цікава. Пераважна будзе гэта металапластыка. Нават сцэна для аркестра будзе ўпрыгожана каляровым барэльефам з медзі. Будзе тут многа і дрэва. Кошт пабудовы — 1 мільён 200 тысяч. Вялікая сума, але і многае абяцае. **М. Ш.**

Марудная вёска

Малочкі — тыповая вёска ў Боцькаўскай гміне. Далёка адсюль да мястэчка: да гмінных Боцькаў ажно дзевяць кіламетраў. Таму, мабыць, амаль няма тут людзей, якія б працавалі ў дзяржаўных установах. Жывуць з гаспадарак. Нядрэнна жывуць.

У гэтай вёсцы, апрача спажывецкай крамы ды пажарнай каманды, нічога няма.

Малочкаўцы кажуць, што крама недастаткова забяспечана прадуктамі ды таварамі штодзённага ўжытку. Найгорш з дастаўкаю хлеба, асабліва ў жніво. Хлеб праз дзень давозілі з Боцькаў. Не раз даводзілася купляць яго ў суседніх крамах.

Пажарнікі ж арганізаваліся яшчэ да вайны, але сваю сапраўдную дзейнасць пачалі яны ў 1947 г. Цяпер іх тут дваццаць чатыры асобы. Тры разы змянялася праўленне пажарнай каманды: начальнікамі былі Янка Барташук, Уладзімір Хвашчэўскі, а цяпер Янка Хількевіч.

Хількевіч ведае, чаго хоча, і з такімі, як ён, можна многа добрага зрабіць у вёсцы. У 1970 г. па ініцыятыве пажарнікаў Малочкі пабудавалі святліцу. У 1972 г. малочкаўцы сабралі грошай і дабудавалі пажарную, у якой захоўваецца абсталяванне.

Сёлета ў святліцы быў арганізаваны дзяцінец на жніўны час. Знаходзілася ў ім чатырнаццаць дзяцей. Малавата, як на Малочкі. Кажуць, некаторыя не пасылалі сваіх дзяцей у гэты дзяцінец таму, што плата сто злотых здалася ім занадта вялікай...

У Малочках па сённяшні дзень няма пажарных басейнаў, бязводных равоў і пропустаў ад канаўкі ў пачатку вёскі, з боку Боцькаў. Бяда таксама і з сельскагаспадарчымі машынамі: трактарысты са Снежак — гэта вялікія нядбайлы, абыякавічы. У іх — куды не кінь, усё клін!

Начальнік Гміннай управы ў Боцьках мгр інж. Канстанцін Санкевіч гаворыць:

— Малочкі мы лічылі маруднаю вёскаю... Жніво ў іх, трэба прызнаць, адбылося добра. Мы дапамаглі Малочкам пабудаваць дарогу, абсталяваць вулічнае асвятленне, уладкаваць гадзіны работы крамы... Праблемы, якія нам сёння высунулі, будзем намагацца вырашаць...

Прыемна пачуць гэтакае ад начальніка. Хацелася б толькі, каб не былі гэта словы, кінутыя на вецер...

Ул. Сідарук

НАШАНІЎСКАЯ ПАРА

Беларуская літаратура
АЛЯКСАНДР БАРШЧЭЎСКІ

АЛЕСЬ ГАРУН — ЧАСТКА XXVII

Сэнс жыцця. У вершы „Адбітак" паэт супрацьстаўляе брыдоту жыцця чалавека прыгажосці прыродных з'яў. У творы „Як ліст вярбінкі маладой" Гарун, наадварот, праводзіць аналогію паміж сваім лёсам і вечным фаталістычным кругазваротам у прыродзе. Бачыць ён падабенства свайго лёсу са станам ліста, адарванага з галіны ветрам і кінутага ў струмень вады:

Як ліст вярбінкі маладой,
Што вецер злосны адарваў
І ў рэчку кінуў і з вадой
У даль няведаму пагнаў, —
Плыву сабе. Рака мая — жыццё,
Па ёй плывуць і кветкі і смяццё.

Значыць, жыццё чалавека бязвольнае. Упраўляе ім не чалавек, а невядомая таямнічая сіла, якая кідае нас у вір побыту або разам з кветкамі, або разам са смеццем. Зразумела, што нельга згадзіцца з пісьменнікам, калі гаворыць ён аб зусім незалежным ад нас характары нашага жыцця, але нельга прызнаць яму рацыі ў тым, што наш побыт дэтэрмінуе таксама незалежная ад нас рэчаіснасць.

Тэзіс аб таямнічасці жыцця, аб непазнавальнасці яго характару, пэўнае недаўменне чалавека ў адносінах да заўтрашняга дня моцна гучыць у вершы „Ідуць гады". У гэтым творы паэт даказвае, што ўсё ў нашым жыцці адноснае, што ўсе яго падзеі выпадковыя і незалежныя **ад нашай волі.** Чалавек не ведае, адкуль ён узяўся, не ведае мэты свайго існавання, не ведае, ці жыццё заключае ў сабе глыбейшы сэнс, ці гэтага сэнсу яно пазбаўлена ўвогуле:

Не ведама мне, скуль усё і што я;
Не ведама мне сама сцежка мая,
Не ведама мне і куды я іду,
Пытання не маю, ці што там знайду;
Не ведаю, жыццё ці шчасце, ці не.

Здавалася б, што фінальныя вывады такога песімістычнага ўспрыймання свету павінны прапагандаваць пасіўнасць чалавека. Аднак аўтар, як бы насуперак самому сабе, у апошніх двух радках верша прапануе жыццерадасную творчую канцэпцыю чалавека.

Прысуджаны шлях твой рабі дарагім,
Красуйся на радасць сабе і другім.

Непаслядоўным у ідэйным сэнсе з'яўляецца таксама глыбокі і цікавы верш „Навука". Тут зноў пісьменнік вяртаецца да праблемы сэнсу жыцця, лёсу, дзейнасці чалавека. Задумоўваецца над тым, ці чалавек кіруе самім сабой, ці лёс яго залежыць ад фатума, ці павінен ён развіваць мэтанакіраваную дзейнасць, ці чакаць прыгавору і загаду з боку вышэйшых сіл. У творы Гарун называе фатум Конам-Рокам і даказвае, што яму чалавек павінен поўнасцю падпарадкаваць сваю свядомасць, волю, дзеянне. Пісьменнік прызнае патрэбу чалавечай актыўнасці. Аднак гэтую актыўнасць павінен ён праяўляць толькі па сігналу Кона-Рока. Варта прывесці гэты арыгінальны верш поўнасцю, бо ў ім, бадай, найглыбей выяўлена фаталістычная ідэалогія аўтара.

Казаў настаўнік мне (ён блізкі быў прароку,
Які жывым узняўся ў выш, блакіт нябескіх сфер):
„Мой сын, спачатку мы падладны Кону-Року —
У гэта вер.
Які б там крыж табе не выпаў ў жыцці гэтым:
Галеці век ці быць царом і царскі мець пасад,
У балоце броснеці ці йсці к нязнаным мэтам, —
Яго загад.
І вось, калі табе трываць не стане змогі,
І цяжкім здасца крыж табе, і доля вельмі злой, —
Не трэба, сын, шукаць лягчэйшае дарогі, —
Ідзі старой.
І мусіць час настаць: пабачыш свет праменны, —
Ідзе ўладар адвечны твой; яго спаткай здалёк,
Уздзяўшы біты меч на свой пояс раменны.
І скажа Рок:
„Ідзі хутчэй, слуга! Спавіты свет маркотай,
Ў ім крыўды легіён забраў зямлі апошню чвэрць, —
Нясі ж свой праўдзе меч. Мой сын, ідзі з ахвотай
На чэсць і смерць!"

Паняцце Кона, які вызначае чалавечы лёс і якому безумоўна трэба падпарадкавацца, выступае таксама ў вершы „Нактурно". У гэтым вершы даходзіць паэт да пэўнай крайнасці. Прапануе ён чалавеку не толькі поўнасцю прымірыцца з Конам, не толькі цалкам выконваць яго волю, але патрабуе ад чалавека ўдзячнасці за пакуты, якімі Кон нагароджвае яго.

Дзянькоў сваіх маркотнасць ты ў распачы
І тэй свае адлюднасці не гудзь:
Пакуты Кон табе шчасліваму прызначыў,
І ўдзячны за яе вялікаму ты будзь".

І так, у чым заключаецца, паводле Гаруна, сэнс чалавечага жыцця? У бяссэнсе! Наш лёс не залежыць ад нас. Усе мы прыгавораны на адзіноцтва і нядолю. Над намі безупынна лунае таямнічы фатум. Мэта чалавечага існавання і імкнення не ясныя. Жахліва!

Калі, аднак, адобрыць парадаксальную думку аб тым, што мэтай жыцця з'яўляецца смерць, дык у многім трэба прызнаць паэту рацыю.

дзевятай, бо тады толькі аркестр іграць пачынае.

— Напэўна, буду, — адказваеш. А вы, каханенькая, усё ж на ўсякі выпадак лепей за мяне трымайцеся, бо з гэтымі аўтобусамі ніколі невядома.

Мяккія ручаняткі абвіваюць тваю шыю, дух на хвілінку забівае сумессю адзекалону, шампону і неадмытага поту, адлятае з трэскам гузік ад каўняра кашулі — і вось ты ўжо прыехаў.

Спецыфіку гарадскога транспарту выкарыстоўваюць, паверце, у сённяшні час па-рознаму і ўсебакова.

Суседка мая, уявіце сабе, памідоры на зіму нарыхтоўваючы, купляе іх на кірмашы і спецыяльна цераз цэлы горад у нейлонавых мяшочках дахаты возіць. Дома ўжо мае гатовае таматнае пюрэ, толькі падсаліць па смаку і паразліваць у бутэлькі.

Адзін мой знаёмы лекар усім жадаючым пахудзець па тры паездкі ў дзень у гадзіны пік прыпісвае. Вынікі адмысловыя. Адзін раз толькі, спяшаючы, ён памылкова тое самае чалавеку з хворым жыватом параіў, дык той, бедны, пакуль з перапоўненага аўтобуса даў рады выбрацца, не стрымаў проста — да сёння скаргі ва ўсе ўстановы піша, звароту коштаў за сцірку нагавіц дамагаецца. Гэта аднак, зразумейце, якраз тое выключэнне...

Свядомыя кажуць, што ўсе тыя, што грошы на самаходзік „Фіят-126“ наперад уплацілі, цэлымі сем'ямі ва ўсіх кірунках раз'язджаюць — трэніруюцца гэтак, каб да малых габарытаў прывыкнуць.

Дык гэта што, даражэнькія, гэта ўсё проза. Паэзія пачынаецца толькі на скрыжаваннях і ўсіх тых месцах, дзе розная матарызацыя, усе гэтыя імклівыя колы, кузавы, фары, гайкі і вінцікі натыкаюцца на радавога пешахода.

Вось стаіць, глянеш, на тратуары, цётка: у адной руцэ кошык, у другой два клункі нейкія — на другі бок вуліцы перабегчы намагаецца.

То адну нагу ўперад выставіць, то другую — усё рашыцца не можа. І толькі тады, калі на поўным газе набліжаецца грузавік, падбірае раптам спадніцу і, быццам тая курыца: кух-кудах, кух-кудах, коціцца проста пад колы.

Скрыгат тармазоў такі, быццам бы хто зубамі па шкле праехаў. Грузавік застраў на месцы, як той бугай, буркнуў разы са два. Цётку на хвілінку таксама ў зямлю ўперла, а пасля: кух-кудах, кух-кудах — пяціцца яна ракам назад на старое месца.

Шафёр бачыць: ёсць дарога, дык карыстае, уперад рушыў. У той самы момант і цётка, набраўшыся адвагі, бягом кідаецца наперарэз.

Ізноў скрыгат. Ад тлустых слоў паветра пагусцела. „Бандыт, забойца“, — енчыць цётка. „Вось зраблю я табе зараз, калота ты старая, гараж са сракі, на век запамятаеш“, — агрызаецца шафёр. Рушыў урэшце грузавік — цётку ветрам здула з дарогі.

І стаіць старая далей на тратуары. То адну, то другую нагу возьме, уперад выставіць, асцярожна, памалу, быццам кур мацаючы, і ўсё рашыцца не можа — выразна чарговага аўтамабіля чакае.

Тады, аднак, як папрэ — ва ўсе, напэўна, лапаткі.

Ларс

ЛЮДЗІ ДОБРАЙ РАБОТЫ

ВАСІЛЬ МАКСІМЮК

Калі мы наведалі селяніна Васіля Максімюка з вёскі Збуч (гміна Чыжы), у садзе яго дрэвы ўгіналіся пад цяжарам спелых духмяных яблыкаў і груш. Перад яго домам выдзяляўся агародчык з кветкамі, якіх было тут безліч.

Гаспадар запрашае нас у густоўны пакой. Тут кожны кут абжыты. Ахвотна слухаем нашага субяседніка. Прыйшлося яму ад нечага пачынаць. Вёска была спалена ў вайну. Васіль Максімюк пачаў ад пабудовы новай аборы, якой не меў ніхто ў ваколіцы. Будаваў ён яе сам, без ніякіх майстроў. Прыдбаў крыху дабытку.

Найлепшых поспехаў дабіўся ў апошнія гады, калі пачаў укараняць новыя метады апрацоўкі зямлі і прымяняць лепшыя, больш плённыя сарты збожжавых культур. Атрымаў насенне пшаніцы „Гранат“, ячменю „Дамазы“ і аўса „Флемінгвайс“. Пад пасевы выдзяляў спачатку невялічкія ўчасткі зямельных угоддзяў, не хацеў рызыкаваць. Пасля суседзі-аднавяскоўцы ахвотна вымяньвалі ў яго насенне.

Вынікамі Васіля Максімюка зацікавілася доследнае сельскагаспадарчае прадпрыемства ў Шэпятове. Дабіўся ён 44 цэнтнераў пшаніцы з 1 гектара і яшчэ большага ўраджаю аўса. У яго зямельныя ўгоддзі III і IV класаў, на якіх нават цукровыя буракі нядрэнна раслі. Але патрабуюць яны і належнай апрацоўкі, і немалой колькасці розных угнаенняў. А гэта, вядома, не прыходзіць само без дадатковых намаганняў і клопатаў. Дзе як дзе, але хутчэй за ўсё на гаспадарцы не заўсёды так удаецца, як заплануеш. Многае залежыць ад атмасферных умоў. Вось два гады таму назад якое было лета, а пасля яшчэ больш дажджлівая восень... Авёс нельга было сабраць з-за пагоды, а бульба ў некаторых так і асталася зімаваць на полі. А ўсё тады нядрэнна ўрадзіла, успамінае гаспадар. Збучанскі гаспадар усё ж такі прадаў і ў той цяжкі для сялян год 3500 кілаграмаў збожжа.

Пару год таму назад ён шырока разгарнуў свінагадоўлю. Прадае па 15 свіней, а, бывала, яшчэ больш у год. Жонка даглядала іх як толькі магла. Атрым-

Гадуе 80 курэй і 15 гусей. [illegible] іх хоць адбаўляй, але затое ёсць немалая карысць.

Працавіты гаспадар В. Максімюк не абмяжоўваецца справамі сваёй гаспадаркі. Выконваў ён розныя адказныя функцыі ў мясцовым сельскагаспадарчым гуртку. Быў яго старшынёю, а пасля амаль сем гадоў дыспетчарам. Вёў продаж мінеральных угнаенняў на месцы, хадзіў з кантрактацыяй свіней і льну. Усе яму давяралі, раіліся з ім.

Заслугі Васіля Максімюка са Збуча былі высока ацэнены адміністрацыямі і палітычнымі ўладамі. Ён быў узнагароджаны ў 1972 годзе Залатым Крыжам Заслугі і шматлікімі дыпломамі.

З'яўляецца ён членам ПАРП ужо 14 гадоў.

Тэкст і фота **Я. Цялушэцкага**

20 тысяч штук цэглы ляжыць на пляцы боцькаўскага ГС-у.

20 тыс. штук керамічных пустакоў У-25/20, штосьці каля шасці злотых за адзін, марна дажывае свой век на плошчы боцькаўскага ГС, якая нагадвае суполны могільнік вырабаў ляўкоўскага керамічнага прадпрыемства.

— І што з імі рабіць? — безупынна думаюць боцькаўскія ўлады. — Мела ж гэта быць „навіна“, а тут іх не толькі за грошы, але і дарам людзі браць не захочуць.

І сапраўды! Навошта ж вазіць груз на панадворак. Інакш гэтых пустакоў назваць нельга. Амаль кожны, калі не паспеў яшчэ рассыпацца, то ляжыць палопаны, і хопіць толькі дакрануцца, каб перамяніць яго ў разнавідныя па форме кавалкі. А што тут ужо гаварыць пра пакупніка, які, каб давезці дамоў, мусіў бы аж два разы іх перакладаць.

— І куды ж іх дзець? — як прывід кружыць пытанне над плошчай ГС, дзе не толькі што месца займаюць, а і выгляд паскудзяць. Што сяляне іх браць не хочуць — вядома ў чым справа, але што вытворца, які, праўдападобна, прывёз свой тавар у такім стане і да якога звярнуліся з просьбай, дзе было выразна напісана, каб да чэрвеня гэтага года ачысціў плошчу, нават і пальцам не кіўне — гэта ўжо дрэнна. Праўда, прыязджалі і прабавалі адабраць добрыя, але, убачыўшы, што нічога з гэтага не выходзіць, паехалі і больш не паказаліся. Можна было б падумаць, што проста фабрыка бракаробнічае. Аднак дырэкцыя прадпрыемства пярэчыць гэтаму. І сапраўды, прадукцыйную залу пакідаюць зусім цэлыя і даволі прыгожыя вырабы.

— Дык хто тут не дбае?

— Гэта віна дарогі і транспарту, — гавораць нам у Ляўкове. — Дзе ж па такіх дарогах давязеш цэлымі?

— Праўда, дарогі не найлепшыя, але каб селянін вёз, то давёз бы іх цэлымі ці не? — пытаю.

— Чаму ж не! Паабкладаў бы іх саломай ды ехаў бы памалу, а машынамі — абы хутчэй. Здзельная праца, — гавораць нам там жа. Так яно і ёсць. Тут і ўся прычына. Больш вывязеш — больш зробіш. Ды гэта яшчэ паўбяды. Найгорш разгрузка. Замест таго, каб здымаць далікатна, то звальваюць абыяк, абы хутчэй. Адтуль і груз бярэцца. Але кіраўніцтва павінна неяк задбаць пра свае вырабы. Ці ж можна так спакойна глядзець, як марнуецца праца іх рук?

Вернемся яшчэ раз да Боцек. Нельга так абыякава адносіцца да афіцыяльна зложанай просьбы. Неяк трэба забраць той тавар, калі ён не надаецца на продаж.

М. Ш.

Фота **Я. Цялушэцкага**

МАЛА, АЛЕ ЦІКАВА
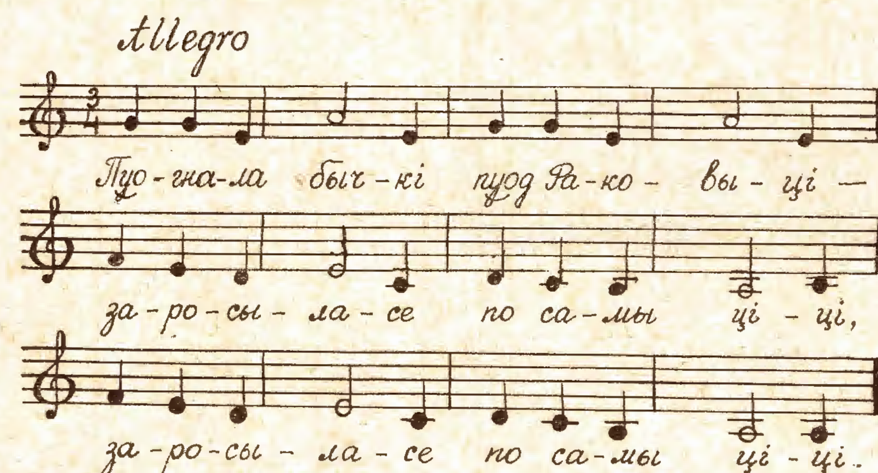
З рабочым шведскага хімічнага завода Оке Густаўсонам адбыўся няшчасны выпадак: узарвалася шклянка са шчолакам, і Оке страціў зрок. І вось праз 14 гадоў зрок часткова вярнуўся да яго. Першымі словамі Оке, які ажаніўся сляпым, а таму ніколі не бачыў сваёй жонкі, былі: „Якая ў мяне прыгожая жонка!“.

Здабывальнікі баравінавай гразі ў Імшары за Міхаловам нядаўна дакапаліся да логава лазатых чарцей, якіх мяркуюць экспартаваць заграніцу. Адна тона чартавіны каштуе на заходніх рынках ад трохсот да пяцісот долараў. (ся)

Ф·А·Л·Ь·К·Л·О·Р

ХРЫСЦІННАЯ

Пуогнала бычкі пуод Раковыці —
заросыласе по самы ціці,
заросыласе по самы ціці.

Заросыласе, бо роса была —
любыла Яся, бо млода была,
любыла Яся, бо млода была.

Ад Веры Кошаль, 1926 года нараджэння, Анны Парфенюк, 1923 года нараджэння, і Надзеі Грушэўскай, 1942 года нараджэння, вёска Арэшкава гміны Дубічы Царкоўныя, запісаў 4 сакавіка 1975 года Мікалай Гайдук. Нотная транскрыпцыя з магнетафоннай стужкі Людмілы Панько.

ЧЫТАЙЦЕ і РАСПАЎСЮДЖВАЙЦЕ „НІВУ“!

ВЕР-НЕ-ВЕР

Хачу апісаць два свае сны. У адным мне сніласея, што я быў лысы, а на галаве скулы, аж на шчоках, але твар выдаўся не мой.

У другім была ноч, і я прабіраўся праз лес. Выйшаў на гару. Світала. З гары была відаць цудоўная панарама. Было гэта пад Крынкамі. Я лёг на абрыве і назіраў. Трывога нейкая. Згубіў жонку ў лесе, калі вярталіся, але не шкадаваў.

Мікола

Што датычыцца першага сну, дык ці лысым былі вы, ці хто іншы, то чакае вас сум і апатыя. Але ў здароўі і спакоі! Другі сон датычыцца нейкіх вашых клопатаў, якія, аднак, павінны заўзяршыцца паспяхова. Ці не захварэе ваша жонка...

Астрон

Дарагое „Сэрцайка"!

Вучуся я ў апошнім класе агульнаадукацыйнага ліцэя. На канікулах пабывала на моры, там жыве мая замужняя сястра. Вельмі мне там спадабалася. Пагода была цудоўная, хадзілі на пляж, загарэла я. Цікавіліся мной там хлопцы, але мне спадабаўся толькі адзін. Пазнаёміліся я з ім у клубе на вечарыне. Сядзеў пры століку яшчэ з двума хлопцамі, а я з сястрой і шваграм насупраць. Увесь час глядзеў на мяне, потым падышоў і ўзяў танцаваць. Так і гуляла я з ім увесь вечар. Потым часта мы спатыкаліся. Прыходзіў таксама дахаты і штораз больш мне падабаўся. Быў ветлівы, культурны, хваліў яго сястра і швагер. Стаў мне блізкім і дарагім. Нават гаварыў, што ажэніцца са мной, калі закончу школу. Але канчаліся канікулы, і пара было мне вяртацца дамоў. І калі мы шпацыравалі па парку ў апошні вечар майго побыту, Янка сказаў, што мае жонку і дзіця. Але яны далёка, на вёсцы. Я страшна знервавалася, хацела кінуць яго і ўцячы, але ён узяў мяне за руку, моцна прытуліў да сябе і сказаў: нічога, я з жонкаю хутка вазьму развод, тады і ажанюся з табой. Гаварыў, што толькі мяне адну кахае, што будзе пісаць пісьмы. На наступны дзень я паехала дахаты, далёка ад мора. Распачалася навука ў школе. Апошні год, а я не магу сканцэнтравацца, усё аб Янку думаю. Абяцаў пісаць, але яшчэ пісьма не атрымала. Бацькам нічога не гавару, ведаю, што калі скажу праўду, нічога добрага мяне не чакае.

„Сэрцайка", што мне рабіць? Ці можа самой да яго напісаць? Парай!

Галіна з Беласточчыны

Галіна! Найважнейшая цяпер у цябе справа — навука. Гэта ж апошні, матуральны клас. Усе сілы сканцэнтруй на навуцы. А пра Янку забудзь. Я ведаю, што табе цяжка, ты закахалася, але так будзе найлепш. Янка жанаты чалавек, мае дзіця і жонку, навошта тады табе ўлазіць у сям'ю? Ды відаць, ён і не браў усур'ёз вашага знаёмства. Проста прыемна яму было з табой правесці час. Закончыўшы школу, яшчэ знойдзеш сабе адпаведнага хлопца.

Сэрцайка

Кансультацыя ЮРЫСТА

ПЫТАННЕ: А. і С. заключылі ўмову, на аснове якой А. абавязаўся прадаць С. сваю гаспадарку. Умову спісалі ў солтыса, абавязваючыся ў вызначаны тэрмін заключыць у натарыуса фармальную умову. С. уручыў А. задатак у суме 10 000 зл. Аднак у выніку непаразумення паміж А. і С. да заключэння натарыяльнай умовы не дайшло. А. аддаў С. 10 000 зл, хаця паводле ўмовы павінен быў звярнуць задатак у падвойным размеры. Ці можа С. патрабаваць грошай ад А.?

АДКАЗ: Умова, заключаная паміж А. і С., з'яўляецца важнай, калі адпавядае ўмовам, прадугледжаным арт. 389 К. Ц., г. зн., калі ў ёй акрэслены ўсе асноўныя пастановы ўмовы і пададзен тэрмін, калі натуральная ўмова мае быць заключана. Калі гэта ўмова акажацца няважнай, што на практыцы часта выступае, паколькі людзі, складаючы такія ўмовы, як правіла, не знаюць закону, то абодва бакі маюць абавязак звярнуць тое, што ў выніку гэтай умовы атрымалі. На гэтым іх абавязкі канчаюцца. Калі б умова аказалася важнай, С. мог бы патрабаваць звароту падвойнага задатку, калі да заключэння ўмовы не дайшло па віне А. А. мог бы затрымаць задатак, калі б віна была з боку С. Апрача таго, калі б хтосьці з іх адмаўляўся заключыць натарыяльную ўмову, другі з іх можа патрабаваць кампенсацыі за шкоду, калі б яна ўзнікла.

Восень над сажалкай у вёсцы Бандары, Беластоцкага павету.

Фота М. Гайдука.

Куток практычных ведаў

Што можна зрабіць з селераў

САЛАТА З СЕЛЕРА

На 1 селер сярэдняй велічыні трэба ўзяць 1 цыбуліну, 1 кіслы агурок, 4 памідоры, 4 крутыя яечкі і маянэз, зроблены з аднаго жаўтка, лыжкі муштарды, шклянкі алею, солі і крыху цукру.

Абабраны селер зварыць у вадзе, дадаючы чайную лыжачку мукі і 2—3 лыжкі малака (тады селер не пачарнее). Калі будзе мяккі, нарэзаць кубікамі, такім жа самым спосабам нарэзаць кіслы агурок, цыбулю і памідоры. Усю гародніну памалу размяшаць і спырснуць лімонным сокам.

Падрыхтаваць маянэз, расціраючы жаўток з соллю і муштардай, а пасля дадаючы пакрысе алей. Пры падрыхтоўванні маянэзу трэба звярнуць увагу на тое, каб усе складнікі мелі аднолькавую тэмпературу. Калі маянэз будзе занадта густы, можна развесці яго невялікай колькасцю халоднага навару з селера. Салат вымяшаць з двума пасечанымі крутымі яечкамі і маянэзам, упрыгожыць лісточкамі пятрушкі і кавалкамі яечка.

ПЮРЭ З СЕЛЕРА

На паўкілаграма селера трэба ўзяць паўкілаграма бульбы, паўшклянкі смятаны, лыжку масла, маргарыну ці расліннага масла, соль.

Абабраны селер парэзаць на чатыры часткі, заліць у каструльцы гарачай вадой, крыху пасаліць, варыць пад крышкай 20 мінут. Дадаць абабраную бульбу і варыць яшчэ 20 мінут. Звараную гародніну адцадзіць і стаўчы. Дадаць масла і смятану і добра расцерці. Падаючы да мяса ці рыбы, пасыпаць зялёнай пятрушкай.

СЕЛЕРЫ Ў ЦЕСЦЕ

На 2 сярэдняй велічыні селеры трэба зрабіць цеста з 1,5 шклянкі мукі, кіслага малака, 1 яечка, солі і мускатнага арэха (галкі мушкаталовай). Не забыцца таксама, каб узяць тлушч.

Абабраныя селеры зварыць у пасоленай вадзе, пасля чаго нарэзаць іх кавалкамі таўшчынёю ў паўсантыметра. Падрыхтаваць цеста. У муку дадаць цэлае яечка, пасля чаго, энергічна расціраючы, уліваць кіслае малако, пакуль не атрымаецца цеста кансістэнцыі густой смятаны, дадаць соль і крыху мускатнага арэха. На патэльні разагрэць тлушч, кавалкі селераў мачаць у муку, а пасля ў цеста і смажыць на моцна разагрэтым тлушчы з абодвух бакоў. Падаваць з нейкім востры салатам.

Гаспадыня

Прастуджана высмаркаўшыся, Шчарбак пачаў завіхацца каля гарматы. Узяць яе з сабой яны не маглі, а кінуць цэлую ворагам не мелі права. Добра, калі б была супрацьтанкавая граната ці хоць бы адзін снарад. У такіх выпадках варта было ўсыпаць у ствол жменю пяску і стрэліць, як яго разарвала б на шматкі. Але снарада ў іх не было ніводнага. Шчарбак перакідаў ужо ўсе скрынкі, перагарнуў ботам усе гільзы у доле — звонкія, смярдзючыя і пустыя. Заставалася адно — выняць клін. Нейкі час пакалупаўшыся ў затворы, Шчарбак зрабіў гэта і гукнуў Здабудзьку:

— Знімай торбу.

Не пытаючы навошта, ездавы зняў з-за плячэй свой рэчмяшок, развязаў лямкі, і наводчык укінуў туды паўпудовы клін і прыцэл.

— Ого, цяжкі які, — зазначыў Здабудзька.

— Не твой клопат. Сам панясу, — няласкава аб'явіў Шчарбак.

Ён паставіў тарбіну ля сашніка і паскроб патыліцу.

— Ну, а далей як?

— Давай кукурузай закідаем, — прапанаваў Цімошкін. — Усё схоўней будзе. Можа ж вернемся.

Пастаяўшы трохі, Шчарбак выцягнуў з похвы разведчыцкі нож і пайшоў у кукурузу. Здабудзька, крыху ўжо ачуўшыся ад свае бяды і супакоіўшыся ад ушчування, падаўся следам.

Яны доўга шасталі ў палетку, пакуль набралі па абярэмку сцяблоў, прынеслі, кінулі на станіны і пайшлі зноў. Шчарбак адышоўся далёка, туды, дзе кукуруза была гусцейшая, а Цімошкін усё сядзеў на брустверы, тулячы да сябе сваю ляльку-руку і чакаў. Ад маўклівасці і шумлівай ветранай аднастайнасці яго думкі зноў запаланіла туга іхняй вялікай няўдачы.

Яшчэ ўчора яны жылі тут, як можна, да пары, да часу жыць на вайне — зрэдку стралялі па ворагу, падоўгу сядзелі ў вузкім акопчыку-ровіку, чакалі вечара, калі старшына прыносіў абед і вячэру, мерзлі і многа курылі. Упочы — хоць і нельга было, паставіўшы вартавога, спалі, цесна прытуліўшыся адзін да аднаго. У здаравякі Шчарбака была шырокая цёплая спіна, Цімошкін накрываўся з ім адным шынялём, другі слалі ў сподзе. Заўжды ў ціхую гадзіну Кеклідзе прыпамінаў далёкую Грузію, шашлык, віно і сваіх хлопцаў-блізнят. Скварышаў болей маўчаў. І вось цяпер няма Скварышава, няма Кеклідзе, уранку адправілі ў шпіталь Румкіна, разгромлены полк, невядома што засталося ад дывізіі... І як цяпер выбрацца з гэтага ліха, дзе напаткаць сваіх? Няўжо немцы на ўсю глыб прарвалі фронт і папёрлі к Дунаю? Чаму гэта ўсё ціша-юць, радзеюць далёкія выбухі? Мноства невясёлых пытанняў свідравала хлопцаву галаву, толькі адказу на іх не было.

Ужо добра сцямнела, а снегавыя крупінкі ўсё сыпаліся з хмарнага нізкага неба. Раўнінны абшар збялеў, наперадзе невыразна шарэлі пакалечаныя дрэвы прысадау: частыя варонкі на зямлі хаваліся ў снезе. Не стала відаць і немца, забітага апошнім пасля таго, як прарваліся танкі. Тады іх чалавек пяць ці болей рынуліся на гэту пазіцыю. Іншыя ўцяклі, а гэтага з аўтамата падстрэліў Шчарбак, і немец, закінуўшы валасатую голаў, да змяркання ўтрапёна пазіраў па іх ашклелымі вачамі. Цяпер яго шчыльна зацерусіў снег.

Раптам у кукурузе, прыглушаны непагаддзю, стукнуў адзіночны стрэл. Падумаўшы, што там немцы, Цімошкін ухапіў з бруствера свой аўтамат і ўстаў. Нейкі час было ціха, а пасля з таго боку паказаўся з абярэмкам сцяблоў Шчарбак.

— Хто страляў?

— Я.

— Што такое?

— Ат, што яшчэ будзе! — незадаволена буркнуў хлопец, цягнуўшы да гарматы абярэмак. — Сувязіста даканаў.

— ?

— З трэцяга батальёна. Ляжыць там, канае, жывот распораны, ногі перабітыя.

— Не трэба было, — вырвалася ў Цімошкіна. — Шкада ж чалавека.

Шчарбак давалок сваю ношу, усклаў яе на гармату і аўтрос ватоўку.

— Табе шкада? А мне, думаеш, не? Таму і даканаў, што шкада.

З Шчарбаком яны не спрачаліся. Можа, каму і не падабаліся яго ўчынкі, але ўсе ведалі, што калі наводчык падумаў зрабіць так, значыць, у даным выпадку лепей не зробіш. Часта здаралася, што камандзіры лаялі яго за самаўпраўства, але ён заўжды рабіў так, як хацеў, і ніколі ні з кім не раіўся. Такі ўжо быў гэты хлопец.

Абклаўшы кукурузай гармату, Шчарбак пайшоў да снарадных скрынак, дзе ляжаў Кеклідзе, і паклікаў Здабудзьку. Там ён падхапіў пад пахі нерухомае, густа засыпанае снегам цела забітага. Галава таго і полы расшпіленага шыняля, бы прымерзлыя, звіслі долу. Ездавы нерашуча браўся за ногі.

— А ну смялей! — загадаў Шчарбак.

Спатыкаючыся аб груды, яны панеслі цяжкае цела Кеклідзе да акопчыка, дзе ляжаў Скварышаў. У гэты час аднекуль з кукурузы мільгануў у неба дрыготкі прамень ліхтарыка. Цімошкін перасцярожліва шыкнуў — хлопцы стаіліся. Стала вельмі трывожна і ціха, толькі навокал густа шапацелі сняжынкі. Праз іх шэпт у кукурузе пачулася ціхае шастанне, хлопцы ўгледзелі-

ТРЫБУНА чытачоў

Што навозіш, тое і ўтопчаш!

Няма горш, як жыць у занядбаным квартале горада. Такім занядбаным кварталам у Гайнаўцы лічыцца Падлессе. Ужо некалькі гадоў жыхары будынкаў ля вуліц Спіральнай, Спадовай, Студзённай, Сакаляй, Саламянай і Падлессе звяртаюцца ў Гарадскую ўправу з просьбамі, каб правялі рамонт гэтых вуліц: па іх ні прайсці, ні праехаць, асабліва ў непагадзь... *«Мы думалі, што тут дапаможа нам пасялковы камітэт, але дзе там! Гэты камітэт не змог дамовіцца з адказнымі ўраднікамі гарадской управы»*, — кажуць людзі.

Урэшце некаторыя жыхары самі ўзяліся падрамантаваць гэтыя разлезлыя вуліцы, сваім коштам вазіць жужаль, жвір і ўсё такое. Ля Спіральнай так зрабіў Уладзіслаў Сакольскі. А ля вуліцы Падлессе — Іван Русіловіч, так і іншыя. Але якое ж гэта выйсце з сітуацыі!

Раса

ЖАНЦЬБАНЬКА

Раз пачуў ад брата я,
Што ёсць дзяўчына багатая.
Недалёка яна жыве,
У прыгожым сяле.

Касцюм я на сябе напёр,
Правы бок рукой падпёр.
Папяросу закурыў,
Каб крыху харошчы быў...

Выбіраліся мы блізка
Да таго дзяўчынніска.
Уваходзім у хату —
«Добры вечар свату!»

Тут каўбаска, тут і скварка,
Наша бутля, іхня чарка.
Сталі есці, сталі піць,
І пра пасаг гаварыць.

Даюць тысячы дабрыскам,
Даюць тысячы грашыскамі,
Дзве каровы і „заставу“,
І дзяўчыну небрыдкаву.

Усяго даюць вялікай мераю,
Хоць ты расчыняй дзверы!
І ўрэшце я здагадайся,
За што чуталькі не ўзяўся...

Каб жаніцьбанька адбылася б,
Ад суседзяў я не адагнайся б!

Іван Кандрацюк, Горнае.

ся і ўбачылі, як на палявую роўнядзь з палетка выйшла некалькі чалавек. Пярэдні пасвяціў ліхтарам уніз, быццам шукаючы чаго, — сталі відаць полы шыняля, боты. Там недзе была траншэя, і яны, відаць, ішлі па-над ёю, прысвечваючы ў дно, пакуль не аддаліліся ў снегавыя прыцемкі. Няйначай, то былі нямецкія санітары: яны шукалі свае параненых.

Шчарбак упаўголаса вылаяўся і ўскочыў з долу. Здабудзька боязна адсунуўся ад Кеклідзе, да якога прытуліўся са страху, і смялей узяўся за ягоныя ногі. Цімошкін таксама ўстаў, каб зрабіць апошняе, што трэба было мёртваму. Утрох яны паднеслі яго цяжкае цела да ровіка, дзе ляжаў Скварышаў. Шчарбак, абрушваючы ботамі камякі, за рукі апусціў нябожчыка ў чорную яму, Здабудзька ўчапіўся за ногі, а Цімошкін адной рукой прытрымліваў за шырокую шытую дзягу. Нябожчык любіў розныя рамяні, кабуры, партупеі — усё скуранае, адмысловае... Цяпер яно ўжо нікому не было патрэбна.

— Гайда, яшчэ таго прынясём, — сказаў Шчарбак выпростваючыся. — Закапаем разам.

Удвух са Здабудзькам яны некуды пабеглі праз кукурузу і неўзабаве вярнуліся з сувязістам, якога, зморана сапучы, узвалілі на бруствер. То быў здаравенны вусаты салдат, скурчаная рука яго чамусьці не разгіналася і нязграбна тырчала локцем угору, а скрываўлены шынель, пасечаны асколкамі, матляўся рыззём.

(Працяг будзе).

Мару аб ланцузе

Мару аб ланцузе для веласіпеда! Дзе купіць яго? А жонка марыць аб слоіках Вэка. Зараз іх і на лякарства не знойдзеш! Або, для прыкладу, дзе купіць „адчынячку“ да тых жа вэкавых слоікаў? Каштуе яна ўсяго дваццаць два злотых: кавалак бляшкі ды шрубка. Ды паспрабуй, дастань гэту дробязь, так патрэбную ў штодзённым жыцці.

Па ланцуг ездзіў я ў Чаромху, Бельск, Гайнаўку. Нават у Беласток. Малых ланцугоў ёсць, колькі хочаш! Але вялікіх — хоць ты два дзіцячыя звязвай у адзін.

(к-ус)

Адкуль „пархі“?

У мінулых гадах, калі прыязджалі высейваць вапну на палі нашай вёскі, дык аграном сам цікавіўся, колькі яе трэба. І нават у гаспадара пыталіся, які палетак і пад якую культуру ён падрыхтоўвае. Але ў гэтым годзе аграном з кіраўніком філіяла машынна-трактарнай арцелі ў Пасынках прымянілі, так сказаць, н о в ы я метады: нікога не пытаць! Высейваюць тую вапну абы-дзе! Выязджаюць яны ў поле і, гайда, управа ды ўлева... Здарылася, гаспадар апрацаваў зямлю пад азіміну, але аграном насыпаў яму на тое поле вапны. Вядома, не пытаючы, ці яна там была, ці не была. Або падрыхтуй ты зямлю пад бульбу, а тут, сам не згледзіш калі, напыляць табе вапны. Ну, і пасля маем бульбу з „пархамі“.

Чаму аграном не даследуе кіслотнасці глебы? Гэта ж яго першы абавязак!

Высейваюць нам вапну не пытаючы нас, без ніякай меры ды развагі, прапорцыі. Ці такім чынам можна будаваць прагрэс у сельскай гаспадарцы? Просім рэдакцыю „Нівы“, каб паведаміла кіраўніку сельскагаспадарчай службы на Беластоцкае ваяводства аб тым, якую гэта чаўпасу чаўпуць нам, гаспадарам у Саках! І што зрабілі так ужо Барысу Шаховічу, Еўстахію Шаховічу, Аляксею Шаховічу, Ніканору Паўлючуку і Аляксандру Ахрымюку. Няхай кіраўнік з Беластока прыедзе да нас, то мы яму яшчэ больш раскажам!

Аляксандр Ахрымюк і іншыя, Сакі

Каб зазвінела, як у новым цэбры!

Людзям будуюць прыпынкі ПКС, а людзі (хуліганы) не шануюць іх. Бадай нідзе няма горш знішчанага прыпынку, як той першы ад Саколкі, у Драйглях. Няўжо няма на гэта ніякага паратунку? А што робіць абходчык, дарожны сторож? Ці толькі дапільноўвае ён сваю палоску, што паабапал шашы з Саколкі ў Старую Камянку, і дня выплаты?

Такі сторож павінен быць усё роўна, што ляснік: не дапільнаваў лесу, плаці сваімі грашыма за ўкрадзеную хвою! Тады, нябось, дапільнуе зладзеяў.

Трэба сказаць, што ў нас слаба караюць хуліганьё: па дзве або чатыры тысячы. Ды што такой дрэні значыць гэтая кара — бацькі заплацяць за яго, адцерпяць. Па-мойму, гэту кару павінен такі хуліган адпрацаваць. Як папрацаваў бы пад суровым наглядам, ажно яму ў галаве зазвінела б, бы ў новым цэбры, тады ведаў бы, колькі каштуе фунт ліха! А калі ён яшчэ малагодак, дык няхай бацькі стагналі б за яго, за тое, што далі сыну патолю і не могуць абдолець ягонае жарабцаванне.

Кара павінна палохаць!

Ніяк

Зладзеі ў агародах

Ужо многа гадоў жыхарам Белавежы, якія жывуць на Стачку, у кожную восень хтосьці спусташае агароды, што зводдаль ад ракі. Вось, напрыклад, у мінулым годзе ў Ніны Б. выразалі ўсю капусту. Сёлета ў Марыі С. выбралі ўсю цыбулю. Нічога дзіўнага, што гаспадыні не могуць перажыць гэтых страт: цэлы год дагледалі, палолі, а калі дайшло да плёну — іншы карыстаецца ім! Некаторыя жанчыны здагадваюцца, хто крадзе ў іх гародніну... Але здагадкі — гэта яшчэ не доказ. Трэба, каб гэтай справай зацікавілася міліцыя.

П. Байко

Быццам упоперак загонаў

Дарога з Дубіч Царкоўных у Орлю асфальтаваная толькі да мяжы Дубіцкай гміны. Арлянскі ўчастак яе ўжо адно пажвіраваны ды так няроўна, што едзеш па ёй, быццам упоперак загонаў...

Раней гэты падарлянскі кавалак быў раўнейшы. Пагарбаціўся ён пасля рамонту, падчас якога нейкая машына „падраўняла“ дарогу. Ды так, што аўтар гэтых радкоў вымушаны пісаць крытыку.

М. Панфілюк

Хоць у морду бі!

Восеньскімі вечарамі на вуліцы ў Лапухоўцы цёмна, хоць ты ў морду бі... Некалькі гадоў назад электраманцёры праводзілі тут кансервацыю электралініі і пазабіралі з сабою лямпы са слупоў. Так адразу і пацямнела ў Лапухоўцы.

Ходзяць чуткі, што Гмінная ўправа ў Нарве не мае грошай на вулічнае асвятленне ў нашай вёсцы. Па яе вузенькай вуліцы небяспечна ехаць увечары.

Праязджаюць сюдою гаспадары з Тыневіч і іншых вёсак, адкуль узімку ездзяць у лес па дровы. Чаго добрага, можа здарыцца якое няшчасце ўпоцемках.

Яўген Іванюк

Пабудавалі дашак, ды і той пабіты

У № 11 „Нівы“ з 11 мая гэтага года ў інфармацыі пад загалоўкам „Пачакальня далей страшыць“ і з рубрыкай „Крытыка не памагла“ мы пісалі аб пачакальні для пасажыраў на аўтобусным прыпынку ў Заблудаве, што пабіты ў ёй шыбы, паламаны дзверы і лавачка. Што брудна ў сярэдзіне і звонку.

Цяпер няма ўжо гэтай пачакальні. Яе разабралі так, што не асталося ні следу. Паявіўся ў іншым толькі месцы дашак на жалезных прутах. Усё было б добра, калі б не быў ён дзіравы. Стаіць ён усяго пару месяцаў, а ўжо мае разбураны дах. Як тут схавацца ад дажджу, калі ў ім адны дзіркі, быццам у рэшаце.

На нашу думку, гэты дашак неабходна зараз жа адрамантаваць. Ён знаходзіцца ў цэнтры мястэчка, у якім крыжуюцца дарогі ў Беласток, Бельск, Гайнаўку, Белавежу, Сямяцічы і Міхалова.

Варта, каб улады Заблудаўскай гміннай управы і аддзела ПКС у Беластоку зацікавіліся рамонтам дашка. Не смяшыць жа людзей!

(ця)

Наша пошта

Станіслава Тафінская, Шымкі. Ваш ліст мы атрымалі. Дзякуем.

Мы заўважылі, што вы ўмееце баявіта пісаць. Прапануем вам стаць нашым карэспандэнтам. Што вы на гэта?

Раса. Вашай заметкай **„Ашуканскі прыпынак ПКС“** зацікавіўся дырэктар Беластоцкага ПКС мгр інж. Часлаў Саўка. Цярплівасці: будзе адказ. Трэба верыць слову дырэктара.

Я. М. Што з вамі? Чаму вы змоўклі? Пораху не хапае, ці што?

Ю. П. Хочаце змяніць свой карэспандэнцкі псеўданім на **„Грозны“**. Няхай. Мы згодны. Але добра было б, каб змест вашых допісаў апраўдваў гэты пагрозлівы псеўданім. Пастарайцеся! І чакаем абяцанага вамі візіту ў нашай рэдакцыі, каб пагутарыць ад душы.

Ніяк. Вы ўсё не давяраеце нам; няўжо не пераканаліся, што вашы заметкі мы досыць рэгулярна друкуем?.. Пры нагодзе просім вас больш пісаць наконт мясцовага жыцця-быцця. Нас цікавяць не толькі вашы падарожжы.

Рыгор Аксюціч, Плянта. Просіце, каб вашу справу высветліць на месцы. Абяцаем, але трэба будзе вам крыху пачакаць: нашы журналісты цяпер у раз'ездах. Але, магчыма, яны з'явяцца ў вас хутчэй, чымсьці гэты адказ на просьбу...

Яўген Іванюк. Вы настолькі ўсхваляваліся цёмнай вуліцай у Лапухоўцы, што забыліся напісаць нам свой дакладны адрас. Чакаем. А вашу заметку друкуем.

Аляксандр Ганчар, Гаркавічы. Просім быць цярплівым. Аб вашай справе мы ўжо пісалі. Цяпер чакаем адказу ад улад, якім мы накіравалі яе на службовы разгляд.

У АДКАЗ НА НАШУ КРЫТ

Як заўсёды вельмі канкрэтна і салідна рэагуе на нашы публікацыі Гмінная ўправа ў Нараўцы. Вось чарговае пісьмо, якое мы атрымалі ад яе начальніка тав. Ёсіпа Навіцкага.

„W odpowiedzi na artykuł zamieszczony w „Niwie" nr 27 z dnia 6 lipca b.r. p.t. „Dwie biedy Olchówki" informujemy, iż Urząd Gminy w Narewce wystąpił z wnioskiem do Wojewódzkiego Zarządu Inwestycji Rolniczych w Białymstoku o ujęcie do planów melioracji użytków zielonych wsi Olchówka i wykonawstwa w jak najszybszym terminie. Odpowiedź Zarządu była negatywna, ponieważ melioracja łąk położonych w dolinie cieku Podrzeczka i jego dopływów związana jest z przygotowaniem do realizacji w latach 1976—82 przedsięwzięcia inwestycyjnego „Zbiornik Wodny Siemianówka i Kanał Narew-Supraśl". Wiążące decyzje odnośnie możliwości i terminu wykonania melioracji doliny cieku Podrzeczka będą podjęte dopiero po zatwierdzeniu założeń techniczno-ekonomicznych na zbiornik „Siemianówka", co może nastąpić w 1976 roku. Urząd Gminy, ze względu na bliskie położenie Puszczy Białowieskiej do gruntów wsi Olchówka, wystąpił z zapytaniem do Nadleśnictwa Browsk w Guszkach, czy nie będzie przeszkód w zmeliorowaniu gruntów wsi Olchówka, przyległych do terenów leśnych. Odpowiedź Nadleśnictwa Browsk była pozytywna, a ponadto nadleśnictwo chętnie poddałoby melioracji własne nieużytki w ilości około 15 hektarów, odpłatnie. Ze względu na ważność powyższej sprawy Urząd Gminy w Narewce w porozumieniu ze Związkiem Spółek Wodnych w Hajnówce postanowił przystąpić do renowacji istniejącego rowu Zabrody—Olchówka. Prace te powierzono konserwatorom zatrudnionym przy Związku a pracującym na terenie gminy Narewka. W porozumieniu z mieszkańcami wsi Olchówka uzgodniono, że dalszy odcinek rowu będzie wykonany w ramach prac czynowych. Obecnie przystąpiono już do renowacji rowu Zabrody—Olchówka, a dalszy odcinek wytyczono i zniwelowano".

Пакуль усяго столькі можна прасунуць наперад меліярацыйныя справы гэтай вёскі. Што ж датычыцца другой бяды Альхоўкі — галоднага выгана, на якім „... нават вош у траве не схаваецца“, і якога ніяк нельга было падзяліць паміж сабою, нягледзячы на цалаванне альхаўчанамі розных „высокіх клямак“, — начальнік Ёсіп Навіцкі сцвярджае коратка і паўнаўладна:

„Po zakończeniu wyżej wymienionych prac rolnicy będą mogli przystąpić do podziału wspólnego pastwiska i jego zagospodarowania".

Гэтае сцвярджэнне ўсё-такі даволі няяснае і таму дарэчы будзе паставіць пытанне: — Ці Гмінная ўправа ў Нараўцы дапаможа альхоўскім гаспадарам правесці адпаведным чынам так жаданы імі падзел таго выгана, звыш трыццацігектаравага, на якім сухабокае быдла рэвам раве... Дагэтуляшнія захады альхаўчан, як вядома, не далі ніякіх вынікаў.

А цяпер разгледзім наступную справу.

Наш карэспандэнт М.М. пісаў у „Ніве“ ад 14 верасня г.г. пра балаган на станцыі ў Бельску. Дакладней — пра безгалоўе з продажам білетаў на пасажырскія цягнікі. У сувязі з гэтай публікацыяй мы атрымалі пісьмовае тлумачэнне інж. Мар'яна Варановіча, чыгуначнага начальніка з Беластока.

Ён піша:

„... Oddział Ruchowo-Handlowy w Białymstoku uprzejmie informuje, że w oparciu o przeprowadzone postępowanie wyjaśniające na w/w okoliczność, zainteresowanych pracowników stacji Bielsk Podlaski uznano winnymi, w stosunku do których zostały wyciągnięte właściwe wnioski służbowe".

Няўжо начальнік М. Варановіч не падумаў аб тым, што чытачам карэспандэнцыі М.М. „Традыцыйны балаган у бельскай ПКП“ карысна было б ведаць, каго гэта прызналі вінаватым і якую кару той чалавек пацярпеў за сваё бесклапотнае цяляпайства? Як не круці, але ПКП нясе публічную службу і... публічную адказнасць. А чаму мы вымушаны гэта падкрэсліваць?

А пакуль што, як кажуць людзі, дзякуем і за тое...

ДЗЕ? ШТО? КАЛІ?

Дваццаць трэцяга верасня пад вечар на вуліцы Бранскай у Бельску Сцяпан М. ударыў матацыклам фурманку Францішка Б. Было многа лёскату, яшчэ больш страху і крыху лёгкіх ранаў... Шчасліва.

„Niwa" — Skr. poczt. 149. 15-950 Białystok. TELEFON 2-32-41. Wydawca Przedsiębiorstwo Wydawniczo-Kolportażowe RSW w Białymstoku. PRENUMERATA: Oddziały „Ruchu", urzędy pocztowe i listonosze. Indeks 36911/36671.

Дабро

Толькі сёння я зразумеў, якое гэта вялікае дабро цывілізацыі — тэлефон! З самай раніцы я сяджу ля апарата і нястомна кручу дыск. Па-першае, неабходна паведаміць усёй нашай баскетбольнай камандзе пра час наступных трэніровак. Па-другое, падзяліцца ўражаннямі са сваімі знаёмымі адносна матча футбалістаў-ветэранаў. Па-трэцяе, даведацца па аўтадаведніку пра пагоду, якая была раніцай, даведацца пра дакладны час ды што паказваюць у кінатэатрах горада.

Дзень праходзіць непрыкметна. Праўда, часам настрой псуюць перарывістыя гудкі ў слухаўцы (знак таго, што нейкая гаварлівая асоба аказалася спрытнейшай за мяне) ды назойлівыя званкі міжгарадскай тэлефоннай станцыі.

Але я намагаюся не звяртаць увагі на такія дробязі. Уся мая сутнасць перапоўнена радасцю за бурнае развіццё нашай тэлефонай сеткі.

Што ні кажы, а службовы тэлефон цудоўная штука. Колькі рабочага часу заашчаджваем мы дзякуючы яму!

Д. Цэрахаў

ЯКАСНЫ ЖАНІХ

— Слухай, з тых пор, як ты пазнаёміўся з Ірэнай, ты перастаў піць і курыць. Няўжо ты зрабіў гэта дзеля яе?

— Так.

— Як ты яе кахаеш! Ды чаму ж ты не жэнішся з ёю?

— Што ты! З такімі якасцямі я цяпер магу знайсці жонку лепшую, чым Ірэна.

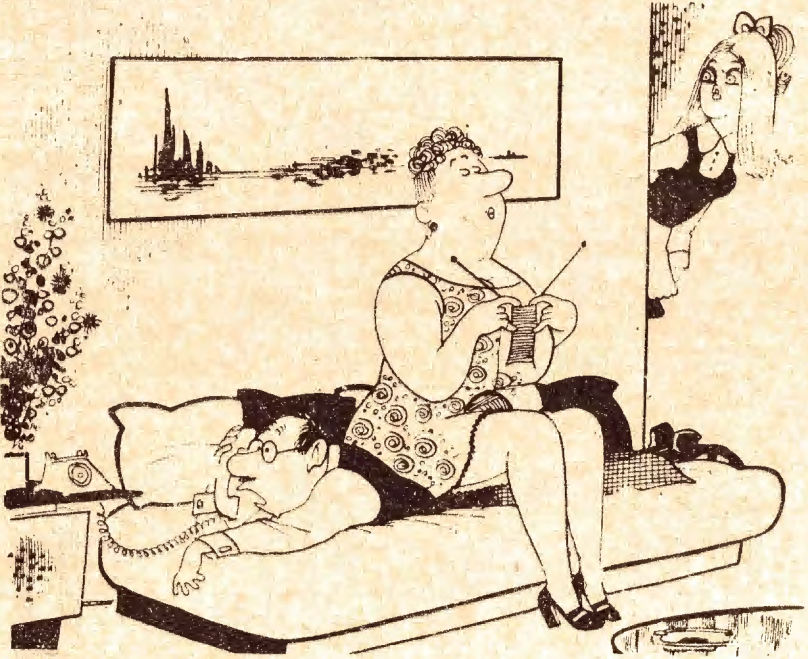
ВІНАВАТА ПОШТА

Калісьці адзін бедны чалавек, не маючы дзе раздабыць грошай, надумаў з адчаю напісаць Богу ліст і папрасіць у яго сто чырвонцаў.

Паштмайстар, надыбаўшы на ліст з адрасам „Да Бога", здзівіўся вельмі і аднёс яго ксёндзу. Прачытаў ксёндз ліст, пасмяяўся, а тады і вырашыў узмоцніць сярод сваёй паствы веру ў Бога і ўзяў ды й надаслаў у канверце пяцьдзесят чырвонцаў таму чалавеку, напісаўшы на адвароце „Ад Бога".

Праз два тыдні пошта зноў прынесла ксёндзу ліст, адрасаваны Богу. Разарваў ксёндз канверт ды й чытае: „Дзякуй табе, Божа, за грошы. Я веру, што ты палажыў у канверт сотню, але ў нас на пошце сядзяць зладзюгі і палавіну ўкралі".

НІЎКА

— Баюся, сябры, што сёння я наўрад ці вырвуся з хаты.

ЛЕПШ ПАЧАКАЦЬ

— Кастусь, у наступным годзе споўніцца дваццаць пяць год ад нашага шлюбу, — кажа жонка. — Ці хочаш ты адсвяткаваць сярэбранае вяселле?

— Можа, — сказаў Кастусь, — пачакаем лепш яшчэ пяць год і адсвяткуем трыццацігадовую вайну?

МІНІВЕРШЫ

ТЭЛЕГРАМА

У аўторак адбіў тэлеграму:
— Сустракай мяне ў пятніцу,
мама!
Трэці дзень я гасцюю
у мамы
І чакаю сваёй тэлеграмы.

Павел Шыбут

Між намі

Калі вас не паважаюць — гэта вам аддаюць старыя даўгі.

ВЫПРАЎЛЯЕЦЦА

— Учора ракам прылез дамоў, так набраўся. Сёння ледзь на нагах трымаешся. Дакуль так будзе?

— Бачыш сама, што пачынаю выпраўляцца.

ДЫЛЕМА

Маладая жанчына гутарыць з сяброўкай:

— Ведаеш, дарагая, у мяне страшная дылема: ён недастаткова багаты, каб я выйшла за яго з-за грошай, і недастаткова бедны, каб я выйшла замуж па каханні!

АМЕРЫКА

Пакупнік у магазіне зброі пытае, ці не могуць яму прадаць рэвальвер.

— Якую сістэму вы жадаеце?

— Не ведаю дакладна... Чалавек на пяць...

ДЗЕНЬ НАРАДЖЭННЯ

Зайчо дзень нараджэння
адзначаў,
Як кажуць, круглая настала дата,
І грошай юбіляр не шкадаваў,
Сталы пітвом заставіў,
закуссю багатай.
Гасцей сардэчна сустракаў ён
дома, —
Янота, Воўка, Барсука, Лісу,
Ну і Таптыгіна, вядома.
За Зайку ўзнялі тост, ды за
лясоў красу,
І пачалі з Мядзведзем
абдымацца,
Хваліць яго і фіміям курыць,
Пра ўсе заслугі ўзнёсла гаварыць,
Аб тым, што Зубр з ім мудрасцю
не можа параўнацца...
З-за гэтай мітусні і гаманы
Не ўспаміналі больш пра Зайца —
Забыліся, чаго сабраліся яны.
О, падхалімы! І за чаркай
справу знаюць:
Начальніку заўсёды
падпяваюць...

Эдуард Валасевіч

У РЭСТАРАНЕ

У рэстаране наведвальнік патрабаваў кнігу скаргаў.

— Што ён там напісаў? — спытаў пасля дырэктар рэстарана ў афіцыянта.

— Ён нічога не напісаў, — адказаў афіцыянт, — проста палажыў туды шніцэль.

— Цёшча загадала мне прынесці рыбу на 139 асоб (у яе сёння дзень нараджэння).

ДУДАЧКА

Малому Міколку купіла маці дудачку. Калі йшлі дамоў, на суседнім панадворку нешта запішчала.

— Мама, што гэта пішчыць?

— Дык гэта суседава парася.

— А што, і яму дудачку купілі?

ЗДЗІЎЛЕННЕ

Джонсан паступіў на работу ў тэлефонную кампанію. Яго шэф уручыў яму ключ і сказаў:

— Будзеш хадзіць па горадзе і збіраць грошы ў тэлефонах-аўтаматах.

Праз месяц Джонсан прыйшоў да шэфа і папрасіў выдаць яму новы ключ замест згубленага.

— Дзе ты прападаў увесь гэты час? — спытаўся шэф. — Касір некалькі разоў чакаў цябе з зарплатай.

— Як, я яшчэ і зарплату магу атрымліваць? — здзівіўся Джонсан.

ПЕСНІ ПА ЗАЯЎКАХ

Па просьбе Міраславы Рэмеш з Нурца і Галіны Юзвюк з Барысаўкі змяшчаем

TANGO RETRO

słowa i wykonanie: Wojciech Młynarski
muzyka: Maciej Małecki

Raz kompozytor nad wyraz ambitny
laureat wielu słynnych Grand Prix
poczuł cudowny, ledwo uchwytny
natchnienia nakaz, co w duszy tkwi
żółtych ołówków zaostrzył więc furę
do instrumentu usiadł co tchu
i z klawiatury na partyturę
spod smukłych palców spłynęło mu

Słodkie tango retro
serc niewieścich wstrząs
co damskim korkom i męskim getrom
tak posuwisty nadaje pląs
Słodkie tango retro
umiar, wdzięk i styl
którego żadne mody nie zetrą
to tango retro o le!
czas minionych chwil!

Znajomy krytyk na kawę wpadł z rana
awangardowych dzieł anioł stróż
mistrz niewyspany? Mamo kochana!
Cóż na warsztacie u mistrza cóż?
Wysłuchał tanga z powagą okropną
krzyknął: Powietrza! — i zaczął mdleć
mistrz przerażony otworzył okno
a na podwórzu już nucił cieć

Słodkie tango retro
itp.

W utworze tym winna być jeszcze pointa
W trzecim kuplecie — au troisieme couplet
dla mnie to mięta, niech to pamięta
kto kiedykolwiek mnie słuchać chce
Gdy marny los dorwie kogoś biednego
niechaj ktoś taki co w piersiach tchu
pędzi i błaga (Pana Kompozytora Małeckiego)
by na pociechę przypomniał mu

Słodkie tango retro
serc niewieścich wstrząs
co damskim korkom i męskim getrom
tak posuwisty nadaje pląs
Awangardy swetrom
które przywdział świat
Niech tango retro przypomni te tro —
te trochę wdzięku o le! —
z dawnych dobrych lat!

Курёзы

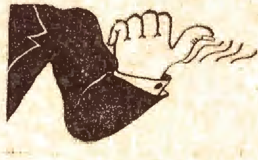
СМЕЛАЕ МЕДЗВЕДЗЯНЯ

Незвычайную з'яву можна назіраць ля ўваходу ў адзін з тунеляў новай трансфэгэрашанскай горнай аўтамагістралі ў Румыніі. На абочыне шашы часта стаіць медзведзяня і любуецца няспынным патокам машын. Не палохаюць яго і пасажыры, якія спыняюцца палюбавацца зблізку маленькім гаспадаром гор. Больш таго, атрымаўшы цукерку, лыжку варэння або іншыя прысмакі, мішка велікадушна дазваляе сябе пагладзіць. Праўда, на гэта адважваюцца толькі самыя смелыя. Медзведзяня вывела для сябе і пэўную заканамернасць — часцей за ўсё яно з'яўляецца на дарозе ў нядзелю. Відаць, яго больш прываблівае легкавыя машыны адпачываючых і, безумоўна, большая колькасць ласункаў.

НАПАД БАБУІНАЎ

Раптоўнаму нападзенню статка бабуінаў — буйных малпаў — падвергласа невялікая гасцініца ў Танзанійскім нацыянальным парку Мікумі.

Як толькі пастаяльцы адправіліся на экскурсію ў запаведнік, а абслугоўваючы персанал паехаў у бліжэйшы гарадок на базар, на паляне каля гасцініцы з'явілася каля 50 бабуінаў. Хутка пераблаўшыся цераз высокі плот, статак бабуінаў, якія вызначаюцца ў жывёльным свеце арганізаванасцю і дысцыплінай, быццам па каманде, падзяліўся на дзве групы. Першая група акружыла будку адзінага на тэрыторыі гасцініцы вартаўніка. У гэты час другая група кінулася на кухню і падсобныя памяшканні, дзе стаялі халадзільнікі і скрыні з прадуктамі. Калі праз некалькі гадзін на месца здарэння прыбылі выкліканыя вартаўніком паліцэйскія, бабуінаў ужо і след прастыў. Яны забралі з сабой 80 бохнаў хлеба, 20 кілаграмаў мясных прадуктаў і вялікую колькасць фруктаў і агародніны.

... Дарог ён не баяўся, толькі б яны былі заасфальтаваныя.

...Ліквідаваў розніцу паміж разумовай і фізічнай працай: перастаў думаць.